

K I D E

Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti 2 • 2016

TEEMA
Maisteriksi
mutta miksi?

KIDE

Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti 2 • 2016

www.ulapland.fi/kide

Kide on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Lapin yliopiston tiede- ja taidelehti. Seuraava Kide ilmestyy lokakuussa 2016.

Päätoimittaja OLLI TIURANIEMI

Tiedetoimittaja MARJO LAUKKANEN

Toimittaja SARI VÄYRYNEN

Art Director IRMA VARRIO

Valokuvaaja ANNA-LEENA MUOTKA

Ilmoitusvaraukset TARJA HELALA

Osoitteenmuutokset: tiedotus@ulapland.fi

Päätoimittaja puh. 0400 695 418

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ulapland.fi

Painos 4500 kpl, painopaikka Erweko Oy, Oulu 2016. ISSN 0787-0965.

Lehti ottaa sitoumukset vastaan aineistoja, mutta pidättää oikeuden muokata niitä.

Mediakortti: www.ulapland.fi/kide. Julkaisija:

Lapin yliopisto/Viestintä, PL 122, 96101 Rovaniemi.

tekijä

Perttu Sonninen

Opiskelija, Lapin yliopisto

Perttu Sonninen on Kide-lehden avustaja.

”Tällä hetkellä olen opintojeni loppusuoralla oleva hallintotieteen maisteriopiskelija. Kide-lehteen olen kirjoittanut nyt kahden lukuvuoden ajan, ja ensimmäinen juttuni näki päivänvalon elokuussa 2014. Tätä palstaa kirjoitan aurinkoisesta Latviasta, jossa suoritan parasta aikaa työharjoittelua.

Työskentely Kide-lehden parissa on avannut opiskelijaelämän ilmiöitä aivan uudesta näkökulmasta. Toivon, että olen oman journalistisen kehitykseni ohella onnistunut tarjoamaan mielenkiintoisia luku-kokemuksia myös Kide-lehden lukijoille.”

TEKIJÄ-palstalla esitellään lehden tekijöitä.

POHJOISEN PUOLESTA

- 4 Jälkiä **MARKKU HEIKKILÄ**
- Sámegillii **SAARA TERVANIEMI**
- 5 Mie
- 6 Aura
- Luovat
- 7 Arktis
- Kolumni **ROSA LIKSOM**
- 8 Kiehininen **OLLI TIURANIEMI**
- Arviot

TUOKIO

- 28 Tuokio arktisessa **MATIAS PARTANEN**

OPISKELUA

- 30 Sarjakuva **OSSI OINAS-PANUMA**
- Blogi **MEERI ANTTILA**
- 31 Opiskelu-uutiset
- 33 Alumni

KITEYTYKSET

- 34 Tutkimus **Muotoilun ammattilaiset yllättivät taiteiden tiedekunnan osaamisesta**
- 36 Opetus **Avoimen opintoja eri puolilla Suomea**
- 38 Taide **Taide on ilon ja vaikeuden alue – vieraileva taiteilija Pirjetta Brander**

HIPUT

- 42 Kotisivu
- 43 Eskon puumerkki **TIMO KOIVUROVA**
- 44 Julkaisuja
- 46 Väitökset
- 47 Lyhyet
- 54 Hiutaleita **KALLE LAMPELA**

TEEMA Maisteriksi mutta miksi?

Maisterit ovat yliopistolle kullan arvoisia. Minkä arvoista maisterius on ihmiselle itselleen?

9 Pääkirjoitus **LAURA KANTOMAA** Maisteriudella on tutkintoa suurempi arvo • 10 Maisteri etsii töitä • 18 Kilpailu kansainvälisistä opiskelijoista kiristyy • 20 Mikä merkitys korkeakoulutuksella on maahanmuuttajalle? • 23 Kolumni **JUHA HAKALA** • 24 Erään opiskelupäivän anatomia

” Kannattaa hankkia edes pientä oman alan työkokemusta ennen kuin valmistuu.

10

” Ole rohkea, spontaani, peloton ja aktiivinen.

20

24

” Välillä vaatii paljonkin itsekuria, että tulee opiskeltua omalla ajalla.

Pohjoisen puolesta

Ajankohtaisia pohjoisia asioita, ilmiöitä ja ihmisiä.

ANNA-LEENA MUOTKA

jälkiä

Arktisen keskuksen tiedeviestinnän päällikön kynästä
MARKKU HEIKKILÄ

KAKSI TARINAA

Tältä näyttää, kun jokin vetää ja hyvin menee. Turisteja on joka paikka pullollaan ja kuhinaa enemmän kuin miesmuistiin. Omalla työpaikalla Arktikum-talossa on ollut vaikea mahtua kahvilaan sekaan syömään, ja tänään joku valokuvasi siellä lounaslistaa. Arki-ilta na Rovaniemen keskustan pubin pitäisi yleensä olla lähes tyhjä mutta nyt siellä saattaa kuulla espanjaa joka pöydässä. Moottorikelkkaletkoja ajellee ikkunan alla pitkin Ounasjokea. Tapahtumien järjestelyä haittaa, kun hotellihuoneet loppuvat kesken.

Samaan aikaan samalla seudulla: maakunnan keskuksat Kemi ja Rovaniemi kinaavat keskenään. Yliopiston käytävillä käydään tulevaisuudesta ollako vai eikö olla olemassa -keskusteluita. Julkisessa puheessa on sitkeästi sama vanha sävy – taas meiltä viedään ja aina meiltä viedään.

Kansainvälisesti aina vaan vetävämpi alue vai kansallisesti aina vaan hylätynpi alue? Kaksi täysin erilaista tarinaa pohjoisesta. Toisessa tarinassa paikka on toimiva, turvallinen ja houkutteleva. Toisessa se on muiden armoilla ja kaiken lisäksi sisäisesti rikki.

Valitaan se ensimmäinen tarina, kiitos.

SÁMEGILLII

Dán spálttas čáallet olbmot, geat beroštit
sámedutkamušas, sámegielas ja sámekultuvrras.
Palstalla kirjoittavat saamentutkimuksesta,
-kielestä ja -kulttuurista kiinnostuneet henkilöt.

ÁLO ÁIGEGUOVDILIS SÁMEDUTKAMUŠ

Sámedutkamuša studeren oalgeávnnaš lea leamaš vejolaš Lappi universitehtas easka mannan čavčča rájes. Oahppoollisvuoda ii leat dárbbášan hukset vuodu haga, muhto dat lea hápmašuvvan lunddolaččat Lappi universitehtas mannan jagiin givron servodatdieđa sámedutkamuša, sámerivttiid ja sámedagogihka ala. Vaikko muhtimat ain hállet sámedutkamušas otná vuogi fenomenan, dušše otná vuogi fenomenas illá lea sáhka, daningo davi sajadaga dihte Lappi universitehtas leat álo lean olbmot, geaidda sámegažaldagat leat álo áigeguovdilis. Sámedutkamušas dutkansuorgin leat iežas paradigmat, maid guovddážis leat sápmelaččaid iežaset gažaldatásaheamit ja epistemologijat. Sápmelašvuhtii guoski oahpahusa ja dutkandoaibmama galggašiige Lappi universitehtas plánet nu, ahte dat dorjot sámedutkamuša ovdáneami iežas dutkansuorgin, iige dušše nu ahte sápmelaččain dahkkon dutkamuš lassána meari dáfus. Ná sáhtášii sihkkarastit dan, ahte sápmelašvuhtii guoski dutkamušat ságastalašedje buorebut gaskaneaset ja sámedutkamušas livččii vejolašvuoha ovdánit ja stáđasmahttit sajadagas oassin riikkaidgaskasaš eamiálbmotdutkamuša.

AINA AJANKOHTAINEN SAAMENTUTKIMUS

Saamentutkimuksen opiskelu sivuaineena on ollut mahdollista Lapin yliopistossa vasta viime syksystä lähtien. Opintokokonaisuutta ei ole tarvinnut puhalttaa kokoon tyhjästä, vaan se on rakentunut luontevasti yliopistossa viime vuosina vahvistuneiden yhteiskuntatieteellisen saamentutkimuksen, saamelaisoikeuden ja saamelaispedagogiikan varaan. Vaikka jotkut puhuvat edelleen saamentutkimuksesta “muoti-ilmiönä”, pelkästä muoti-ilmiöstä tuskin on kyse, sillä pohjoisen sijaintinsa vuoksi Lapin yliopistossa on ollut aina ihmisiä, joille saamelaiskysymykset ovat aina ajankohtaisia. Saamentutkimuksella tutkimusalana on omat paradigmansa, joiden keskiössä ovat saamelaisten omat kysymyksenasettelut ja epistemologiat. Saamelaisuuteen liittyvä opetus ja tutkimustoiminta tulisikin yliopistossa suunnitella niin, että ne tukevat saamentutkimuksen kehittymistä omana tutkimusalanaan, eikä vain niin että saamelaisista tehty tutkimus määrällisesti kasvaa. Näin voitaisiin varmistaa se, että saamelaisuuteen liittyvä tutkimus keskustelisi paremmin keskenään ja saamentutkimuksella olisi mahdollisuus kehittyä ja vakiinnuttaa asemaansa osana kansainvälistä alkuperäiskansatutkimusta.

SAARA TERVANIEMI

Tutkija, yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Dutki, servodatdiehtagiid dieđagotti

mie

TIMO AARREVAARA

Suuruuden ekonomiaa vai verkostomaista yhteistyötä

Hallintotieteen professori Timo Aarveaara on huolestunut siitä, että korkeakoulupoliittisessa keskustelussa suuruuden ekonomia polkee jalkoihinsa muut korkeakoululaitoksen kehittämisen näkökulmat. Aarveaara näkee korkeakoululaitoksen kehittämisessä kaksi päälinjaa, jotka ovat suuruuden ekonomia ja verkostomainen yhteistyö.

– Suuruuden ekonomiassa haetaan resurssitehokkuutta rakenteista. Laajojen kampuksien seiniä on rakennettu erityisesti korkeakouluihin, joissa on luonnontieteitä, lääketiedettä ja teknisiä tieteitä ja joissa tarvitaan kallista tutkimusinfrastruktuuria.

Verkostomaisessa yhteistyössä lähtökohtana ovat sisällöllinen kehittäminen ja strategiset kumppanuudet. Strategisista verkostoista ja alustataloudesta ovat kiinnostuneita korkeakoulut, jotka eivät pidä yksikkökokoja kehittämistyön ratkaisuna.

– Jos esimerkiksi Lapin yliopistoa verrataan Suomen muihin yliopistoihin tieteenalojensa kautta, niin sijoitumme hyvin tässä vertailussa. Tieteenalavertailujen näkökulma ei pääse esille julkisessa keskustelussa, jota hallitsee yliopistojen yksikkökoko perustuva suuruuden ekonomia, Aarveaara sanoo.

Aarveaara ennakoii, että tulevaisuudessa menestyvät pie-

net ja joustavat korkeakoulut, jotka pystyvät verkostoitumaan kansainvälisesti ja suuntaamaan osaamisensa nopeasti muuttuvan toimintaympäristön mukaiseksi.

– Suomessa linnoitetaan osaamista liikaa suurten ja jäykkien rakenteiden sisälle. Kirjallisuus kertoo karua tarinaa siitä, miten uudet avaukset ja nousevat alat jäävät usein suurissa yksiköissä huomiotta, Aarveaara sanoo.

Suomi voisi verrata käytäntöjään Ruotsiin ja Norjaan eikä niinkään Tanskaan, jossa liian suurilla yksiköillä on vaikeuksia profiloitua ja tuottaa menestyviä strategioita.

– Toivon, että korkeakoulujen kolmas arviointikierros ja kehitteillä oleva uusi arviointijärjestelmä toisivat päätöksentekoon tosiasioihin perustuvaa tietoa.

Viime vuonna Rovaniemelle muuttanut Aarveaara on silminnähden tykästynyt Lapin yliopiston välittömään ilmapiiriin ja dynaamisuuteen.

– Yliopistolla on laajat kansainväliset verkostot, vahva arkinen osaaminen ja hyvä keskusteluyhteys Pohjois-Suomen toimijoihin. Lisäksi yliopistolla on osaamista toimia koordinaattorina kansainvälisissä hankkeissa. Tämä on hyvä lähtökohta yliopiston strategian toteuttamiseen, Aarveaara sanoo.

OLLI TIURANIEMI

MITEN PALVELUMUOTOILU VASTAA YRITYSTEN TARPEISIIN?

Taiteiden tiedekunta aloitti pari vuotta sitten Tekes-rahoituksella palvelumuotoilun menetelmiä kehittävän Human See-tutkimushankkeen yhdessä yritysten kanssa.

Hankkeen vetäjän professori Satu Miettisen mukaan tavoitteena on, että organisaatioiden arvot ja asiakkaiden toimintaa ohjaavat tunteet ja kokemukset kohtaisivat myönteisesti palvelutilanteissa. Palvelumuotoilun uusien teknologioiden ja menetelmien sopivuutta asiakkaan inhimillisiin tarpeisiin on mallinnettu mm. videon, käsikirjoittamisen, prototypoinnin ja simuloinnin avulla.

– Mediatyökaluja on kehitetty osaksi palvelumuotoilun kokonaisprosessia ja testattu, miten ne sopivat muotoiluprosessin eri vaiheisiin. Video- ja äänityökaluja on kehitetty kevään aikana työpajoissa New Yorkissa ja Hancockissa, tutkija Titta Jylkäs sanoo.

Professori Satu Miettisen mukaan palvelumuotoilu on mahdollistanut mukana oleville yrityksille uusien työkalujen ja toimintamallien hyödyntämisen sekä asiakasymmärryksen kasvattamisen.

– Palvelumuotoilutiimin tuoma uusi näkökulma on laajentanut yritysten ymmärrystä käyttäjien toimintaympäris-

töstä, käyttäjäkokemuksesta, asiakas-tarpeista, asiakastiedon jakamisesta sekä työntekijöiden kokemusten ymmärtämisestä, Miettinen sanoo.

Yhtenä löydöksenä Miettinen nostaa esille sen, että palvelumuotoilun menetelmien on oltava helppoja ja ”inhimillisesti” opittavia, jotta niitä käytettäisiin yrityksen toiminnassa.

Tiivistä kehittämistyötä hankkeessa tehdään ABB:n, KONEen, Lappsetin, Pentikin ja Lapland Hotelsin kanssa sekä tutkimusyhteistyötä Stanfordin yliopiston kanssa.

OLLI TIURANIEMI

luovat

Taiteellista toimintaa
Lapin yliopistossa

www.kaiku2016.com
www.nakedapproach.fi
www.venturaprojects.com

 [kaiku2016](https://www.facebook.com/kaiku2016) [kaiku2016/](https://www.instagram.com/kaiku2016/)

MILLA JOHANSSON

OPISKELIJAT MILANO DESIGN WEEKILLÄ

Taiteiden tiedekunnan kolmannen vuoden opiskelijoiden yhdessä Naked Approach -hankkeen kanssa tuottama Kaiku oli esillä Milano Design Weekillä huhtikuussa 2016.

Milano Design Week on sekä ammattilaisille että suurelle yleisölle tarkoitettu vuoden tärkein design-tapahtuma maailmassa. Tapahtumaan valittiin puolensataa näytteilleasettajaa reilun kuudensadan hakemuksen joukosta.

Vuorovaikutteisella Kaiku-osastolla muotoilun eri osaamisalueet yhdistyivät uusimpaan teknologiaan. Osasto nosti monipuolisesti esille taiteiden tiedekunnan osaamista ja arktista muotoilua. Opiskelijat olivat syystäkin tyytyväisiä päästessään mukaan kansainväliseen tapahtumaan näkemään muotoilumaailman uusimpia tuulia.

– Pääsimme näyttämään kansainväliselle yleisölle, mitä Lapin yliopistolla on tarjottavaa design-alalla. Toimme esille, että olemme aktiivinen, tutkiva ja uutta tuottava yliopisto, jolla on sanottavaa, teollisen muotoilun opiskelija Outi Lassila kiteyttää.

Lapin yliopiston kanssa samassa hallissa oli esillä 21 muuta yliopistoa eri puolilta maailmaa. Tapahtumassa käy vuosittain reilut 100 000 vierailijaa.

OLLI TIURANIEMI

ELLA MURTO-MÄKI

**AIVOKAKKOJA
JA MUITA
HERKKUJA**

Oletko ikinä maistanut aivokakkoa eli poron aivoista tehtyä rieskaa? Maistaisitko, jos voisit? Ohje on simppele. Poista aivoista kelmut ja jauha hienoksi, lisää ruisjauhoja ja suolaa, sekoita tasaiseksi taikinaksi. Kuumenna laakea kivi nuotiossa, siirrä se nuotio viereen kaltevaan asentoon ja paista rieskat rapeiksi. Näppärä eväsleipä on hetkessä valmis.

Törmäsin reseptiin taustoittaessani seuraavaa teemanäyttelyämme, jonka aiheena on arktinen ruoka. Vaikka lapilainen kasvissyöjä olenkin – siis kala ja poro maittaa – taitaisin jättää aivokakot muiden nautittavaksi.

Toisenlaisiin aivokakkoihin olen törmännyt seurattessani maailman menoa. Kun tarkemmin ajattelee, alkaa tulla ikävä perinteisiä leipomuksia. Niissä on sentään aivot mukana.

NAM NAM -näyttely avataan 3.6. Arktikum-tiedekeskuksessa Rovaniemellä.

MARJO LAUKKANEN

rosa

PEKKA MUSTONEN

HYVINVOINTIVALTION KAHDET KASVOT

Sotien jälkeen pohjoismaissa alettiin miettiä, miten hyvinvointi jaetaan niin, että kaikilla kansalaisilla olisi mahdollisuus kelpoon elämään ja kaikilla olisi tasavertainen mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan. Tässä prosessissa päädyttiin ajatukseen hyvinvointivaltiosta. Vielä muutamana vuosi sitten puhuttiin innostuneesti hyvinvointivaltion ideasta loistavana vientituotteena. Silloin elettiin taloudellista nousukautta ja Nokian menestystarinan so-kaisemina rakennettiin Suomi-brändiä, jossa maamme vahvuuksina nähtiin puhdas luonto, hyvä koulutus ja tehokas ongelmanratkaisukyky. Mitä tästä on jäljellä?

Nyt hyvinvointiyhteiskunta nähdään ongelmana, joka tuottaa laiskuutta. Vielä vähän aikaa sitten ajateltiin, että hyvinvointiyhteiskunta tuottaa hyviä asioita ja lisää terveyttä. Nyt ajatellaan, että hyvinvointivaltio luo ongelmia, että se on este Suomen kilpailukyvyllä globaaleilla markkinoilla. Kilpailusta on tullut päivän sana. Jopa valtiot kilpailevat keskenään ihan kaikesta: lasten kasvatuksen tehokkuudesta, tekoälyn käyttöönotosta, it-osaamisesta... Mistä tämä jatkuva kilpaileminen on tullut?

Globalisaatio on jo menneen maailman tosiasia, teollisuus on siirtynyt halvantuotannonmaihin, Euroopassa paperittomien ja uusproletariaatin eli prekariaatin määrä kasvaa ja Pohjoismaissakin palvelusektorin ihonväri on muuttunut. Nyt kun taas kansallisvaltioiden rajat vähitellen sulkeutuvat, muureja pystytetään pohjoisen ja etelän välille idän ja lännen sijasta, voidaan ajatella, että globalisaatio olisi voinut olla uhan sijasta mahdollisuus. Se olisi voinut toimia maapallon asukkaiden tuloeroja tasaavana tekijänä, eikä tuloeroja kasvattavana prosessina niin kuin on käynyt.

Liberaalit arvot ovat out ja konservatiiviset arvot in. Poliittisesti nämä vanhat arvot näyttävät kääntyvän Euroopassa yllättävän helposti muurien rakentamiseen, populismiin ja fasismiin. Se mikä on tapahtunut kerran, voi tapahtua uudelleen. Meidän tehtävänä on estää se.

ROSA LIKSOM

Palstalla vuorottelevat kolumnisteina kirjailija Rosa Liksom ja valokuvataiteilija Jaakko Heikkilä.

kiehinen

Päätoimittaja veistellee peräpohojolan murthela sytykkeitä akateemisele keskustelule.

Muuan sonnittoman sonniossuuskunnan puhheenjohtaja aprikoi Kemijokivarressa 1960-luvula, ko pellot oli pantu pakethin ja kantturoista oli alettua maksamhhan tapporahhaa, että minusta ei roiku enää muuko munat ja räkä. Paketoinnin ja tapporahan taustala olit valtavat vilija- ja voivuoret, joista piti päästä erhhon tuotantoa supistamala. Samanaikainen mettätöitten väheneminen aiheutti suuren muuttoliikhen etehlän ja Ruothin. Mitä lähempää luontoa lähethin, sitä kauemmaksi siittä haluthin päästä.

Hyrykyytiä se tuntuu olevan kaiku kirvhhein tämänki päivän savotoisa. Pätäkän takia pohojosen yliopistot ja amkit häätys höpertää pakethin ja koulutusvuoret tulis pykästä susirajan eteläpuolele. Ovatpa jokku tosi kälämit viskutelhet, että tohtoreita osathan kouluttaa vain kehäkolomosen sisäpuolela. Niinhän son, että silimäätekevät rakensit amffiteattereita jo antiikisa. Mitä loihakampi kolosseumi, sitä enämpi kytöä kuphesa.

Vihapäihtynhet kyllä tietävät sisimmähän, että etiäiset kulijailevat sielun syövereisä, ja sieltä net saattavat tirahtaa pinthan vaikka äänestyskopisa. Äänestäjien poliittisen kiiman hoksaamishen tarttethan eelhen myös ihmisen aisteja, loihti eräski eläkelä oleva keinosiementäjä, joka viittilöi, että paras poliittisen kiiman tunnistaja on eelhen pihatosa eeskahtale käyskentelevä epä tietonen äänestäjä. Ja jos koppi ei taltuta kiimaa, niin laittavat riethat karvareuhkat päähän tai ajavat rattorit isole kirkole.

Losojätkät ovat iänkaiken luottanhet ithensä ja olhet nöyriä päättäjiä kohthan. Lapisa pullataikina nousee ja pirtti lämpiää usseitten elinkeinojen yhthen hiilhhen puhaltamisena. Lappilaiset yritykset ovat ottanhet nokat pois solomusta ja lopettanhet kaiken maailman kissojen ristiäiset. Lapisa ymmärrethän myös se, että Kemi-Tornion alue on Lapin teollisuuden uumakka teräskanki, joka tarttee kipiästi omat koulut ja hööliä työvoimaa.

Meän väärtien ei tulis karehtua pyrokration, vihan, kaunan, katkeruuen eikä katheuen kiisselhin. Kittiläntiele, joutavan jälile, ei kannata lähtiä ja turha käräjöinti tulis seishauttaa tykkänhän. Meän tulis opastua, että kathan kontti ei ole koskhan täynä ja väkisten hevosesta ei saa ko hengen. Nyt, jos koskhan, meän tulis passata pääle – vain yhteistyölä saama savotat laarattua.

OLLI TIURANIEMI

arviot

kirja

Lappilaiset osaavat nauraa myös itselleen

Mauno Kylli ja Markku Torkko:

LAPIN KASKUKIRJA II – Yleisön pyynnöstä Rovaniemi 2015

Rovaniemeläiset Mauno Kylli ja Markku Torkko ovat julkaisseet uuden kaskukirjan ”maan parhaasta provinssista”. Kaskukirja sisältää 650 kaskua, 100 valokuvaa ja 40 piirrosta. Helmenä kirjassa ovat Lapin tunnetuimman jätkän, Juho Vihtori Nätin, ennen julkaisemattomat kuvat.

Lukijan nauruhermoja kutittavat lapinhullut, pohjoisen legendat, herrat, jätkät, poromiehet, kalastajat, metsästäjät ja turistit. Tekijöiden mukaan lappilaiselle huumorilla on omat erityispiirteensä. Niihin kuuluvat ovelat sanaleikit, rehevyys, pikkuikeys ja ronski liioittelu.

”Lismanaavan mummo tuli pyytämään henkilötodistusta nimismiehen virastosta. Kysyttäessä erityisiä tuntomerkkejä hän vastasi hetken mietittyään: Nukuttaa huonosti.”

OLLI TIURANIEMI

kirja

Surrealistisia pensselinvetoja

Seppo Kuivakari:

HYÖNTEISTEN EPILOGI

Kustannusyhtiö Kirjalabyrintti, 2016

Audiovisuaalisen mediakulttuurin opettaja, tutkija Seppo Kuivakari on julkaissut toisen kaukokirjallisen lyhytproosakokoelman *Hyönteisten epilogi*. Kuivakarin sarjakuvamainen ja mustavalkoinen tyyli loitii kaikkeudesta esille värikkäillä sanakäänteillä surrealistisia kirjallisia maalauksia.

Hyönteisten epilogin allegorisissa kohtauksissa liikutaan vieraassa olottuvuudessa, joka saa lukijan pohtimaan ihmisyyden ja maailmankaikkeuden merkitystä. Kuvat ovat alkukantaisia, osin julmia, ja ne pakottavat lukijan kurkistamaan sivistyksen verhon taakse, jossa risteävät ihmiskeho ja kulttuuri modernilla ajalla.

OLLI TIURANIEMI

PÄÄKIRJOITUS LAURA KANTOMAA

Pääsihteeri,
Lapin yliopiston ylioppilaskunta

Maisteriudella on tutkintoa suurempi arvo

” Tiedonjano säilyy ja vielä kasvaakin elämän myötä.

ANNA-LEENA MUOTKA

Maisterin oppiarvon taloudellinen arvo itselleni on tällä hetkellä 2 763,40 euroa. Plus yksi gradun tekemiseen käytetty kesäloma. Luku on tarkalleen se palkkatulojen määrä, joka minulta on jäänyt saamatta maisterittomana filosofian ylioppilana. Kammottava luku. Toivon todella, ettei tämä arvo enää kovin paljon kasva. Onneksi maisteriudella on olemassa myös muita arvoja. Ainakin itselleni maisterius on todella paljon muutakin kuin hartaudella ja hiellä opiskeltu tutkinto.

Maisterius on ennen kaikkea henkistä pääomaa. Opintojeni myötä olen omaksunut valtavan tietomäärän, joka on kuin huomaamatta kehittynyt laajaksi tietopankiksi, jonka avulla maailma avautuu aivan uudella tavalla. Paras mielihyvän tunne syntyy, kun pääsen käyttämään kaikkea osaamistani käytännössä ja kehittämään sitä. Maisterin oppiarvo on selvä osoitus siitä, että hallitsen tietoa ja osaan sitä käyttää. Maisterit ovat todellisia tiedonhallinnan asiantuntijoita. Toki tässä asiassa ei ole valmis vielä maisterinakaan, mutta vankka pohja asiantuntemukselle on rakennettu. Tiedonjano säilyy ja vielä kasvaakin elämän myötä. Hyvä niin.

Merkittävän arvon lasken myös sille sosiaaliselle pääomalle, joka minulle on kertynyt kuluttaessani yliopiston kahvilan penkkejä. Olen saanut tutustua ja työskennellä fiksujen ja innostavien ihmisten kanssa, vapaa-ajasta puhumattakaan. Pyrkessäni kohti maisteriutta olen päässyt osalliseksi sellaisia sosiaalisia tilanteita, joita vain akateeminen yhteisö voi minulle tarjota. Sen myötä on kehittynyt laaja sosiaalinen verkosto, joka kantaa ystävyys- ja yhteistyösuhteina koko elämän. Akateemisten perinteiden tunteminen on jo arvo sinänsä. Siihen kuuluu muutakin kuin ne kymmenet sitsilaulut, joiden sanat muistan ulkoa varmasti lopun ikääni.

Yhteiskunnassa maisteri ovat jo melko tusinatavaraa. Entisaikojen hohto jostakin suuresta ja viisaasta on jo melko lailla haihtunut. Vaikka maisteri on edelleen yhteiskunnan hyväosainen, onneksi sen tavoittelu ei ole kiinni lompakon paksuudesta. Ainakaan vielä. Maisteriuden tie on tasoitettu tasaisemmaksi, minkä myötä maisterius on mahdollista myös meille keskinkertaisille ja vähän laiskoillekin. Silti maisteriuden arvo ei himmene silmissäni. Se on minulle saavutettu arvo, jota aion vaalia yhteiskuntaakin hyödyttävällä tavalla. Maisterius on elämäntapa, josta aion nauttia!

TEKSTI MARJO LAUKKANEN | KUVAT ANNA-LEENA MUOTKA | PIIRROSKUVAT SAMI NYSSÖLÄ

MAISTERI ETSII TÖITÄ

Korkeasti koulutettuja on maassamme työttömänä ennätyspaljon, yli 50 000. Myös **HEIKKI KÄRNÄN** tie maisterista mainosgraafikoksi on ollut kaikkea muuta kuin suoraviivainen. Hänellä on kokemusta niin kahdesta gradusta, työttömyydestä kuin duunista New Yorkissa.

2005 Työharjoittelussa **Pentikillä** Posiolla

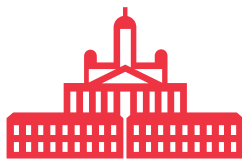
2005 Valmistuu **taiteen maisteriksi** teollisesta muotoilusta

2003 Vaihdoissa Sheffield Hallam University, **Englanti**

2000 Aloittaa teollisen muotoilun opinnot **Lapin yliopistossa**

2006 Sekalaisissa töissä **Helsingissä**, hakee töitä muotoilijana

2007 Aloittaa graafisen suunnittelun **maisteriohjelmassa** Lapin yliopistossa

2009 Välivuosi **Helsingissä**

2011 Valmistuu **taiteen maisteriksi** graafisesta suunnittelusta

” **Minusta tuli maisteri, vaikka en tiennyt mitä tekisin tutkinnolla valmistumisen jälkeen.**

aidelukion käynyt Heikki Kärnä mietti vuosituhanen vaihteessa, mitä tekisi isona. Hän harkitsi soveltavia taiteita ja päätyi hakemaan teolliseen muotoiluun.

Kärnä pääsi varasijalta sisään ja muutti Savosta Lappiin. Opiskelu oli monipuolista, mutta pääpaino oli kovan teollisuuden tuotteissa. Se ei tuntunut ihan omalta.

– Vaikka opiskelin, punnitsin edelleen alaa.

Kärnä oli kolmantena opiskeluvuonnaan muutaman kuukauden vaihdossa Englannissa. Sieltä palattuaan hän pääsi mukaan teollisen muotoilun WePlay-hankeeseen ja ajautui käytännön suunnittelutyöstä enemmän muotoilun tutkimuksen pariin. Kärnä oli myös aktiivinen muotoilun opiskelijoiden ainejärjestössä ja ylioppilaskunnan edustajistossa.

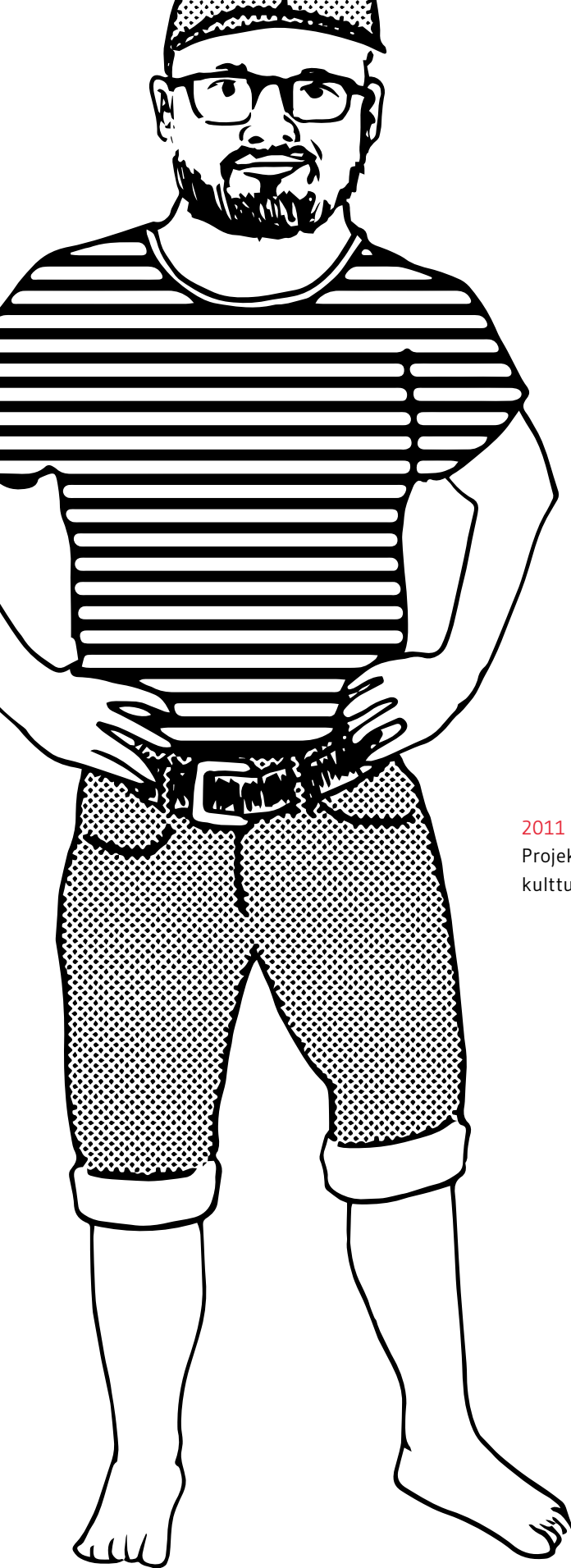
– Kun valmistuin, jäin vähän tyhjän päälle. Minulla oli tutkimushankkeissa työskenneltyäni vain perusta-

son suunnittelutaidot. Teollisten muotoilijoiden paikat olivat kilpailtuja enkä erottunut joukosta. En osannut hakea töitä laajemmin, esimerkiksi markkinoinnin puolelta.

Heti valmistumisen jälkeen Kärnä oli puoli vuotta työharjoittelussa Pentikissä. Hän muutti Posiolle ja työskenteli tehtaalla, valoi keramiikkaa ja suunnitteli pari mallia, jotka eivät edenneet tuotantoon asti. Posiolta Kärnä muutti Helsinkiin, jossa etsi töitä muotoilijana ja elätti itseään työskentelemällä baarissa ja lentokentällä.

Näin jälkikäteen tarkasteltuna Kärnä kertoo olleensa opiskelijana suorittajakeskeinen. Hän mietti enemmän opintoviikkoja kuin portfolioa, joka kuitenkin on taidemaalantöitä haettaessa tärkeämpi.

– Minusta tuli maisteri, vaikka en tiennyt, mitä tekisin tutkinnolla valmistumisen jälkeen.

2015

Aloittaa mainosgraafikkona
Mainostoimisto **Ajatus Oy**:ssä Rovaniemellä

2013

Aloittaa markkinointiasistenttina
Omatalo Oy:ssä Sonkajärvellä

2012

Työttömänä lisälnessä

2011

Projektikoordinaattorina Suomen
kulttuuri-instituutissa **New Yorkissa**

Toinen kerta toden sanoo?

Jo teollista muotoilua opiskellessaan Kärnä ajatteli jatkavansa jossakin vaiheessa opiskelua. Kun hän ei löytynyt töitä teollisena muotoilijana, hän alkoi harkita alan vaihtoa ja päätyi hakemaan graafisen suunnittelun maisteriohjelmaan. Taiteen maisteri palasi Lapin yliopistoon opiskelemaan toista taiteen maisterin tutkintoa.

– Tärkein tavoitteeni oli hankkia lisää käytännön suunnittelutaitoja. Vaikka opiskelin maisteriohjelmas-
sa, tein sivuaineena graafisen suunnittelun kandidiva-
heen opintoja.

Kun Kärnä oli lähellä valmistumista, hän huomasi yliopiston sähköpostilistalla ilmoituksen, jossa haettiin projektikoordinaattoria Suomen kulttuuri-instituuttiin New Yorkiin. Kärnä haki paikkaa, kiirehti valmistumistaan ja tuli valituksi. Vajaan vuoden hän työskenteli suurkaupungissa kulttuurintuottajana.

Lapin yliopistosta valmistuneiden tutkinnot tiedekunnittain (2015)

	Alempi korkeakoulututkinto	Ylempi korkeakoulututkinto	Lisensiaatin tutkinto	Tohtorin tutkinto	Yhteensä
Kasvatustieteellinen	121	104	-	10	235
Oikeustieteellinen	148	90	1	3	242
Taideteollinen	94	91	-	3	188
Yhteiskuntatieteell.	126	132	3	8	269
Yhteensä	489	417	4	24	934

Lapin yliopistosta valmistuneiden maistereiden työllistyminen (2013, tilanne 1 vuosi ylempään korkeakoulututkinnon jälkeen)

	Työllinen	Päätoiminen opiskelija	Työtön	Muut	Muuttanut maasta
Kasvatustieteellinen	87	3	9	6	-
Oikeustieteellinen	120	3	6	3	3
Taideteollinen	51	6	15	3	3
Yhteiskuntatieteell.	144	3	12	6	3
Yhteensä	402	15	42	18	9

Suomalaisista yliopistoista valmistuneiden työllistyminen (2013, tilanne 1 vuosi tutkinnon jälkeen)

	Työllinen	Päätoiminen opiskelija	Työtön	Muut	Muuttanut maasta
Alempi korkeakoulututkinto	4 761	2 172	105	72	126
Ylempi korkeakoulututkinto	11 058	426	921	594	540
Lääkärien erikoistumiskoulutus	435	3	-	3	3
Lisensiaatin tutkinto	141	3	12	6	3
Tohtorin tutkinto	1 266	12	78	93	159
Yhteensä	17 661	2 616	1 116	768	831

Lähde: Vipunen, Opetushallinnon tilastopalvelu

– Olin mukana toteuttamassa Suomen tapahtumaa New Yorkin designviikolla, ja teimme suomalaisen video- ja valokuvanäyttelyn.

New Yorkista Kärnä palasi kotiseudulleen Iisalmeen ja alkoi etsiä oman alan töitä, tällä kertaa graafisena suunnittelijana. Vaikka Kärnä oli valmis muuttamaan töiden perässä ja haki aktiivisesti töitä, mitään ei tuntunut löytyvän.

– Olen aina ollut innostunut helposti uusista asioista ja tarttunut eri juttuihin. Työttömyys oli lamaannuttavaa. Oli vaikea aloittaa mitään, kun kaikki vapaa-aika meni töiden etsimiseen ja hakemusten täyttämiseen. Välillä tuntui, että saisin paremmin töitä, jos olisin ollut kahdeksan vuotta vankilassa kuin yliopistossa.

Opiskellessaan Kärnä osallistui alan keskusteluihin, mutta työttömänä hän seurasi omaa alaa ulkopuolelta. Hänestä tuntui, että taidot ruostuvat ja oman alan työt karkaavat yhä kauemmas. Kärnä ehti olla Suomessa toista vuotta ennen kuin tärppäsi. Hän pääsi markkinointi-assistentiksi Omatalo Oy:hyn, missä työnkuvaan kuului muun muassa ilmoitussuunnittelua ja esitteiden tekoa.

”On mistä ammentaa”

Viime vuoden marraskuussa Kärnä palasi Rovaniemelle mutta tällä kertaa juuri sellaiseen pestiin, josta hän oli jo pidempään haaveillut: tutkintoaan vastaavaan työhön, jossa voi kehittyä.

– Olen mainosgraafikkona mainostoimisto Ajatuksessa. Teen asiakkaille ilmesuunnittelua ja visuaalista viestintää. Työni on haastavaa ja mielenkiintoista. Viihdyn aina vain paremmin tekijänä ja graafikon roolissa.

Heikki Kärnäns tie oman alan töihin on ollut pitkä ja pomppuinen. Mitä hyötyä siitä on ollut?

– Olen saanut kokeilla monia asioita ja olen varmempi omasta valinnastani. Laajasta yliopistotaustasta on hyötyä, sillä osaan katsoa asioita monelta kantilta.

Nykyisessä työssään Kärnä pystyy hyödyntämään niin taustaansa muotoilijana kuin työkokemustaan yrityksen markkinointiosastolta. Konkreettista apua on esimerkiksi muotoilijana opitusta asiakasprofiloinnista ja konseptisuunnittelusta.

– Kun kehitetään jotakin uutta, minulla on mistä ammentaa. Tässä ammatissa joutuu luomaan nahkansa koko ajan, joten tarvitaan monenlaisia valmiuksia.

Profiloituminen kannattaa

Kärnäns mielestä taidealan yliopisto-opinnoissa on tärkeintä se, että pääsee mukaan oman alan keskusteluihin.

– Opinnot muokkaavat ajattelua sellaiseksi, että voi toimia työelämässä alansa edustajana. Samalla muokkautuu ammatti-identiteetti, mikä minun kohdallani tapahtui oikeastaan vasta toisen tutkinnon aikana.

Kärnäns mukaan yliopiston pitää jatkossakin tarjota laadukasta ja monipuolista opetusta, josta saa valmiuksia työelämään. Opiskellessa kannattaa olla aktiivinen myös opintojen ulkopuolella, kuunnella työmarkkinoita ja kehittää omia taitoja.

– Se, kuinka paljon opintojen aikana kehittyy, on itsestä kiinni. Pelkät opintoviikot saa kasaan vähemmäläkin työllä.

Jos tuplamaisteri palaisi nyt 20-vuotiaaksi ja olisi aloittamassa opintojaan, tekisikö hän jotakin toisin?

– Keskittyisin yhteen asiaan kerrallaan ja tekisin sen hyvin. Miettisin alusta asti, mitä tutkinnolta haluan. Kehittäisin omia vahvuuksiani ja keskittyisin siihen, mikä minua aidosti kiinnostaa.

Työllistymisen kannalta tärkeitä vaiheita ovat esimerkiksi työharjoittelut, kesätyöt ja tutkielman tekeminen. Yritysyhteistyön kautta voi parantaa työllistymisen mahdollisuuksiaan.

– Kannattaa hankkia edes pientä oman alan työkokemusta ennen kuin valmistuu.

Kärnä suosittelee myös profiloitumista opintojen aikana. Ei laskelmoiden vaan intohimoonsa panostaen.

– Kannattaa seurata reilusti omaa kiinnostustaan ja perustaa siltä pohjalta vaikkapa oman instagram-profiilin tai blogin.

Kärnä uskoo, että profiloituminen kannattaa myös silloin, kun kyseessä on hyvinkin marginaaliselta vaikuttava kiinnostuksen kohde, kuten japanilaiset kuvitukset tai Formula 1.

– Joskus profiili kuitenkin osuu kohdalleen ja sopiva työpaikka tulee vastaan. On hyvä erottua joukosta.

Yhtä asiaa Kärnä ei opiskeluajaltaan muuttaisi. Hän haluaisi yhä ottaa rennosti, heittäytyä ja hengaila kavereiden kanssa. Monista opiskelukavereista on tullut hyviä ystäviä, ja opiskelun aikana luoduista verkostoista on myös ammatillisesti paljon iloa.

– Opiskelu on loppujen lopuksi aikaa, jolloin saa vapaasti luoda ja kokeilla eri asioita. Niin sen pitää ollakin. ●

”Tein graduni työn ohessa tutkien omaa työtäni. Maisterius vahvistaa uskottavuutta omasta osaamisesta sekä itselleni että muille. Alallani ei varsinaisesti ole niin suurta merkitystä valmistumisella, koska haemme töitä portfolioilla eli taidoillamme. Suurempi merkitys sillä oli vanhemmilleni ja työnantajalle. Valmistumisen pääasiallinen hyöty juuri siinä hetkessä oli palkankorotus, mutta tietysti graduni myös avasi käsitystäni alastani yleisemmin. Lisäksi sain hyvän mielen hyvin tehdystä työstä. On helpompi hakea tulevaisuudessa töitä, kun tutkinto arvosanoineen on taskussa valmiina. Toisaalta gradun kirjoittaminen oli B-suunnitelmani työttömyyden uhatessa. Nyt täytyy keksiä uusi suunnitelma.”

TAITEEN MAISTERI

"Arvostan omaa valmistumistani. Se oli osoitus siitä, mitä päättäväisyys ja periksiantamattomuus saavat aikaan, vaikka lähtökohdat akateemiseen opiskeluun olivat melko heikot. Varmaan isä ja äiti olivat tyytyväisiä ja vähän ylpeitä, vaikka ei korkeasti kouluttautuminen ole heille ikinä ollut mitenkään tärkeää. Vaimo arvostaa akateemista loppututkintoa. Hyötynä on se, että maisterin papereilla työpaikka on helpompi saada ja itse asiassa opetustyössä välttämättömyys."

KASVATUSTIETEEN MAISTERI

MAISTERI-GALLUP

Kysyimme muutamilta opiskelijoilta ja valmistuneilta, mitä maisterius heille merkitsee ja mitä hyötyä tai haittaa siitä voi olla. Julkaisemme kommentit nimettöminä.

"Maisterius merkitsee minulle valmiuksia työsektorini sisältöjen ymmärtämiseen sekä muodollista pätevyyttä, eräänlaista edellytystä toimia tietyissä tehtävissä. Matalamman koulutustason tuttaville maisterius tai yliopistotutkinto vaikuttivat tuntuvan suuremmilta. Omalla kohdalla käsitys on kohtuullisen vaatimaton, enkä nykyisin kiinnitä asiaan huomiota. Koin, että valmistuminen oli edellytys toimimiseen nykyisessä työtehtävässäni. Esimies ilmaisi selkeästi maisterin opintojen viimeistelyn merkityksen urakehitykselle."

YHTEISKUNTATIETEIDEN MAISTERI

"Maisterius merkitsee minulle korkeakoulutusta, jota arvostan hyvin paljon. Valmistumisesta on loppujen lopuksi pelkkää hyötyä. Ilman tutkintoa voi varmasti luoda menestyksekkään työuran, mutta 'paperittomuus' rajaa automaattisesti mahdollisuuksia työmarkkinoilla. Tutkinnon ansiosta työelämään voi yrittää useamman oven kautta ja esimerkiksi akateeminen ura ei ole poissuljettu vaihtoehto."

GRADUA VAILLE VALMIS MAISTERI,
OIKEUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

"Vaikka kandidiksi valmistuminenkin on jo osoitus ammatillisesta pätevyydestä, ei se tuntunut vielä miltään. Maisteriksi valmistuminen on aina ollut se tavoite, opiskeluelämän viimeinen virstanpylväs. Maisterius tuntuu olevan iso asia myös perheelle ja sukulaisille. 'Miten se gradu?' ja 'koska ne valmistujaiset nyt pidetäänkään?' ovat olleet äitini yleisimmät kysymykset viimeisen puolentoista vuoden ajan. Luulen, että suurin hyöty valmistumisesta on henkinen rauha, jonka saa, kun gradu ei enää roiku pallona jalassa. Näyttäähän maisteri työhakemuksessakin hienommalta kuin maisteriopiskelija. Toivon mukaan tittelin muutos vaikuttaisi myös palkkaan positiivisesti. Taiteellisilla aloilla portfolioilla ja työkokemuksella on suurempi painoarvo, minkä voi halutesaan kokea haittana. Jos olisi käyttänyt graduun satsatun ajan työntekoon, olisiko portfolio näyttävämpi ja työnsaanti helpompaa? Tuskin. Onhan maisteriksi valmistuminen ainutlaatuisia. Töitä ehtii kyllä tehdä koko loppuelämän!"

GRADUA VAILLE VALMIS MAISTERI,
TAITEIDEN TIEDEKUNTA

"Muistan, kuinka opintojeni alkuvaiheessa maisterius tuntui kaukaiselta. Asialta, jonka eteen tulisi tehdä paljon töitä ja viettää monia unettomia öitä. Kun viimein sain maisterinpaperit käteeni minut valtasi kuitenkin tyhjä tunne. Oliko tämä nyt tässä? Hyvin pian valmistumisen jälkeen sain töitä ja uudet haasteet odottivat. Opintoja muistelen kuitenkin suurella lämmöllä. Valmistuminen auttoi minua eteenpäin työelämässä, mutta samalla sain tuotettua uutta tietoa tieteenalalle. Maisterius on omalla kohdallani avannut ovia, jotka olisivat muuten pysyneet kiinni. Suurin hyöty on ollut ehdottomasti työmarkkinoilla."

YHTEISKUNTATIETEIDEN MAISTERI

Kilpailu kansainvälisistä opiskelijoista kiristyy

TEKSTI JOHAN-EERIK KUKKO | KUVA ANNA-LEENA MUOTKA

Resurssien uudelleen suuntaaminen, tunteita herättävät lukuvuosimaksut ja kiristyvää kilpailu kansainvälisistä opiskelijoista. Näistä on Lapin yliopiston kansainvälisten maisteriohjelmien tulevaisuus tehty.

L

apin yliopiston kansainvälistymisohjelman tavoitteena on, että jokaisella tiedekunnalla on oma englanninkielinen maisteriohjelmansa. Tällä hetkellä käynnissä on kuusi kansainvä-

listä maisteriohjelmaa neljässä eri tiedekunnassa. Taiteiden tiedekunnan Arctic Art & Design -ohjelmalla on kolmivuotinen rahoitus maisteriohjelman kehittämiseen ESR-rakennerahastosta. Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa kansainvälisten asiain suunnittelijana toimivan Minna Nousiaisen mukaan ohjelmia kuitenkin suunnitellaan pääosin olemassa olevilla resursseilla.

– Hirveän vähän mitään ulkopuolista resurssia on saatavilla ohjelmien suunnittelemiseen. Tosin suunnitteilla oleva matkailututkimuksen maisteriohjelma on kansainvälinen yhteisohjelma ja siihen on saatu projektirahoitusta, Nousiainen kertoo.

Tyytyväisimmät opiskelijat

Puolitoista vuotta sitten toteutetussa International Student Barometer -kyselyssä (ISB) opiskelijoilta kysyttiin, mitkä ovat heidän halunsa jättää

Suomeen valmistumisen jälkeen. Tuloksista käy ilmi, että valmistuneet haluaisivat jäädä paikkakunnalle ja Suomeen asumaan, jos vain töitä olisi tarjolla. Lapin yliopiston kansainvälisten opiskelijoiden tyytyväisyys opintoihin oli kyselyn mukaan yksi Suomen parhaita.

– Opiskelijoilla on pala Lappia sydämessään, ja he haluaisivat löytää mahdollisuuden jäädä tänne. Yhteiskunnan vastaanottavaisuus on kuitenkin seuraava askel, ja siinä on tekemistä niin Lapissa kuin Suomessa, että avautuisi työllisyysmahdollisuuksia, toteaa kansainvälisten opiskelijapalveluiden päällikkö Jaana Severidt.

Kansainväliset maisteriohjelmat ovat jatkuvan kehityksen alla ja myös palauteprosessia kehitetään. Yksi suurimmista tavoitettavuuden haasteista liittyy markkinointiin ja rekrytointiin. Jatkossa on entistä tärkeämpää erottua muista yliopistoista.

– Lopulta kyseessä on aika pieni porukka, joka päätyy Lappiin opiskelemaan. Haasteena on löytää oma markkinointikenttä ja siihen liittyvä resursointi sekä sellaiset kanavat ja keinot, joita markkinoinnissa kannattaa käyttää, Nousiainen sanoo.

Lapin yliopiston hakijamäärät ovat pieniä verrattuna muihin Suomen yliopistoihin. Resursseja markkinoimi-

seen on vähän, ja kilpailutilanne tulee kiristymään entisestään.

Lukuvuosimaksut tulevat

Lukuvuosimaksut EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville tutkinto-opiskelijoille tulevat voimaan syksyllä 2017 alkavaan vieraskieliseen koulutukseen. Viime syksynä Suomen hallitus esitti, että ulkomailta tuleville tutkinto-opiskelijoille asetettaisiin vähintään 1 500 euron lukuvuosimaksu, joka perittäisiin vain vieraskielisessä koulutuksessa opiskelevilta. Korkeakoulut saavat itse päättää maksujen suuruuden.

– Markkinointi ja myynti on nähtävä merkittävänä osana siinä, että meille hakee motivoituneita ja sitoutuneita opiskelijoita. Lukukausimaksujen astuessa voimaan ollaan kilpailutilanteessa suomalaisten yliopistojen lisäksi myös globaalisti. Jatkossa on tehtävä enemmän töitä sen eteen, että ollaan näkyvissä, sekä panostettava koulutuksen ja tutkinnon laatuun. Työllistyneet opiskelijat ovat parasta markkinointia. Varmasti hakijamäärät pienenevät, mutta koulutuksen ja tutkinnon laatu olisi tärkeä pitää korkealla, ja suomalainen koulutus sinänsä on laatutekijä, Severidit toteaa.

Vieraskielisen opetuksen koordinaattori Liisa Ansala muistuttaa, että Ruotsissa lukukausimaksujen käyttöönoton jälkeen hakijamäärät pienentyivät alkuvaiheessa. Lukukausimaksujen tarkoitus on tukea yliopistojen kansainvälistymisen strategiaa, ja keskustelu lukukausimaksuista tulee nähdä osana koulutusviennin kehittämistä Suomessa.

Yksi mahdollisuus kiristyneessä kilpailutilanteessa on Lapin korkeakoulujen välisen yhteistyön lisääminen kansainvälisten tutkintokoulutuksen toteuttamisessa. Lapin korkeakoulukonsernin toteuttamaa yhteistyötä voitaisiin tehdä jatkossa myös rekrytoimisessa kuin markkinomisessa. Myös erilaiset stipendijärjestelmät korkeakoulujen toteuttamana yhteistyönä ovat mahdollisia.

– Meillä on mahdollista luoda yhteisiä kansainvälisiä tutkinto-ohjelmia ja hyödyntää siinä olevien korkeakoulujen potentiaalia sekä yhdistellä

LAPIN YLIOPISTOSSA MENEILLÄÄN OLEVAT KANSAINVÄLISET MAISTERIOHJELMAT

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA:

Master's Degree Programme in Global Biopolitics
Master's Degree Programme in Tourism, Culture and International Management
Master's Degree Programme in Comparative Social Work

OIKEUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA:

Master of International and Comparative Law

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA:

Media Education

TAITEIDEN TIEDEKUNTA:

Arctic Art & Design

uudenlaisia yhdistelmiä yliopiston ja ammattikorkeakoulun opetusaloista. Jatkossa voisi olla mahdollista tehdä yhteistyötä korkeakoulujen kesken esimerkiksi lukukausimaksujen keräämisessä sekä stipendijärjestelmään liittyvissä prosesseissa, Ansala sanoo.

Yhteistyössä on potentiaalia, ja hyödyntämättömiä mahdollisuuksia löytyy myös kansainvälisissä yhteistutkinnoissa.

– Suunnitteilla olevassa uudessa matkailututkimuksen maisteriohjelmassa on tarkoituksena, että ohjelmasta voisi myöntää kaksoistutkintoja siten, että opiskelija saa toisen tutkinnon kotiyliopistostaan ja toisen vaihtokohteestaan. Pitemmällä aikavälillä selvitetään myös aidosti yhteisen ohjelman edellytyksiä. Tällainen on aivan ehdottomasti työelämävalttia opiskelijalle, Nousiainen toteaa. ●

Mikä merkitys korkeakoulutuksella on maahanmuuttajalle?

TEKSTI IRMELI KARI-BJÖRKBACKA, JONNA LÖF & ANNE KAUTTO KUVAT ANNA-LEENA MUOTKA

Maahanmuuttajataustaisia korkeakouluopiskelijoita motivoi opiskeluissa kiinnostus alaan ja halu päästä tekemään oman alan töitä. He uskovat korkeakoulututkinnon ja sen laaja-alaisuuden antavan paremmat mahdollisuudet työllistyä kuin alemman tason tutkinto antaisi. Tässä suhteessa he ovat samanlaisia kuin muutkin opiskelijat.

Toisaalta korkeakoulututkintoon tähtäävät maahanmuuttajat ovat erityinen, heterogeeninen opiskelijaryhmä. Monen opinnot ovat keskeytyneet jopa useita

kertoja esimerkiksi maasta toiseen muuttamisen takia, tai sitten kotimaassa suoritettu tutkinto ei ole pätevä Suomessa.

Korkeakoulutus merkitsee maahanmuuttajille suomalaisen yhteiskuntaan integroitumista. Opinnot voivat olla tärkeä osa kotoutumista, yhteiskuntaan ja alueeseen kiinnittymistä, sillä opiskelijoiden mielestä ne lisäävät ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja lainsäädännöstä. Koulutus merkitsee oman paikan löytämistä, tiedonjonon sammuttamista sekä oman arvostuksen ja itsetunnon lisäämistä.

Ryhmän tapaamisissa nauru raikaa ja opiskelijat tukevat toisiaan.

”Minulla on motivaatiota opiskella, ja aiemman kokemukseni myötä minulla olisi annettavaa muille ihmisille ja yhteiskunnallemme. Jokapäiväinen auttaminen ja perushoito ovat erittäin arvokasta ja tärkeää työtä, mutta sosionomin työnkuva on laajempi ja antaa mahdollisuuden vaikuttaa ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa; ohjata, kuntoutua, neuvoa ja kehittää.”

Oxana Antti, opiskelija

Sergei Porokhovoy

Osalle maahanmuuttajista korkeakoulututkinto merkitsee valmiuksia auttaa ja palvella muita. Tutkinto voi olla keino käyttää Suomessa hankittua tietoa ja osaamista oman maan järjestelmien ja ihmisten elämän tilanteiden parantamiseksi.

Nadja Meriläinen

”Tutkinnon suorittamisen jälkeen voin auttaa oman maani koulutusjärjestelmän kehittämisessä. Mediatieteen opintojen myötä toivon pääseväni tekemään dokumenttielokuvia. Dokumenttielokuvien avulla voin auttaa ihmisiä ja vaikuttaa asioiden tilaan – ongelmiin ja haasteisiin – yhteiskunnassa.”

Arezo Ariapoor, opiskelija

Korkeakouluopintojen merkitys on helposti liitettävissä maahanmuuttoa koskeviin kansallisiin ja paikallisiin ohjeisiin, jotka korostavat tuottavuutta ja tehokkuutta. Maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille merkityksellisintä on kuitenkin se, että opinnot antavat valmiudet toteuttaa omaa osallisuutta ja uutta tulevaisuutta.

Nino Mikeladze

Yousra Alasaad

”Kuka selviytyy vaikeissa olosuhteissa? Ole rohkea, spontaani, peloton ja aktiivinen. Älä ole kärsimätön, itsekäs, kiivas, kateellinen tai omistushaluinen. Se, miten suhtaudumme elämäämme, määrittää, miten meille käy. Opettele, kuinka huonon onnen voi kääntää hyväksi. Meillä kaikilla on unelmia, jotka eivät toteutuneet. Mutta voimme kääntää ne uudeksi aluksi... Ensimmäinen askel on ratkaiseva, ja kaikki muuttuu, koska kuljemme oikeaan suuntaan, tulevaisuuteen.”

Yousra Alasaad, opiskelija

Maahanmuuttajien korkeakoulutus – tie tutkintoon -hanketta (2015–2017) rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeeseen osallistuu 16 opiskelijaa Lapin yliopiston avoimessa yliopistossa tai Lapin ammattikorkeakoulun avoimessa ammattikorkeakoulussa. Tätä artikkelia varten kysyimme heiltä, mitä korkeakoulutus heille merkitsee. ●

Irmeli Kari-Björkbacka on koulutuspäällikkö Lapin yliopiston opiskelupalveluissa sekä työelämä- ja rekrytointipalveluissa.

Jonna Löf on suunnittelija Lapin ammattikorkeakoulun avoimessa ammattikorkeakoulussa.

Anne Kautto on amanuenssi Lapin yliopiston avoimessa yliopistossa.

kolumni

JUHA HAKALA

Professori, Jyväskylän yliopisto

” Huono gradu on kosolti parempi kuin ei gradua ollenkaan.

JUHA HAKALA

TEHDÄÄN SINULLE HUONOHO KO GRADU

Melko tarkalleen kymmenen vuotta sitten päätin vuosikymmen mittaisen rupeamani Maisterihautomossa. Kyse oli opetusministeriön rahoittamasta ohjauksoikeilusta. Olin firman ainoa työntekijä. Ainut hommani oli auttaa opiskelijoita, joiden gradu oli jurskahtanut sivuraiteelle. Välineeni oli sähköposti. Suurinta osaa ohjattavistani en tavannut koskaan kasvokkain. He olivat minkä tahansa suomalaisyliopiston ja melkein minkä tahansa tieteenalan opiskelijoita. Maisterihautomosta he olivat yleensä kuulleet tuttavvan tuttavaltaan.

Tulostakin tuli. Melko vähäisellä tuuppauksella ehdin auttaa noin 600 toivonsa kirveen kaivoon heittänyttä maisterin tutkintoonsa. Ei se minun huikeasta persoonastani johtunut. Moni muukin olisi pystynyt samaan. Työni vain osoitti sen, mistä gradun ohjaamisessa syvimmillään on kyse: välittämisestä. Jo ohjaustoiminnan alussa huomasin, ettei graduttomuuden taustalla useinkaan ollut laiskuus, saati kyvyttömyys. Useimmat ohjattavistani olivat vastuullisia opiskelijoita, joiden graduprosessin oli pysäyttänyt Elämä odottamattomine koukeroineen.

Ohjattavani avautuivat paljon gradun ohjauksesta. Ohjausta oli ollut liian vähän. Toisinaan vähäkin ohjaus oli näivettynyt kahden ihmisen ajatusmaailmojen erilaisuuteen.

”En ymmärtänyt. Hänen sanansa ylittivät pääni metrin korkeudelta.”

”Ohjaajani katosi”, he saattoivat sanoa. Tai: ”Kun kysyin neuvoa, ohjaajani puuskahti: ”KVG”.” (Katso vaikka Googlesta).

Nyt joku lukijoistani väittää, ettei tämä ole totta. On se. Väitän, että maamme yliopistojen graduohjauksessa on yhä edelleen melkoisesti luokattomuutta. Siinä kriitikoni ovat kyllä oikeassa, etten tee oikeutta hyvälle ohjaajille. Haluan kuitenkin ymmärtää itseäni. Kuulinhan pääosin kertomuksia, joita sävytti epäonnistunut ohjaussuhde.

Hyvä ohjaaja on ymmärrettävä. Hän ei tapa tutkimuksen tekemisen flow'ta puhumalla vaikeista asioista käsittämättömällä tavalla. Juuri siksi minulla on yhä vyyhti galvanoitua rautalankaa työpöytäni kullalla. Noina vuosina opin, että huono gradu on kosolti parempi kuin ei gradua ollenkaan. Aivan liian moni gradu oli hyytynyt epärealistisen tavoitteen takia. Niinpä sanoin: pudota reilusti tavoitetta! Tehdään sinulle huonoho gradu. Sinä teet varsityön, minä nitkuttelen kiviä. Epäilijöitä lohdutin: ”Kun valmistuttuasi haet työtä, kukaan ei tivaa, millainen tutkielmasi arvosana oli.”

Opin nopean palautteen voiman. Kun joku pyysi neuvoa, se oli aina merkki siitä, että hänen elämässään oli työn aika. Kahden viikon kulluttua neuvo olisi ollut tarpeeton.

erään opiskelupäivän ANATOMIA

TEKSTI MARJO LAUKKANEN | KUVAT ANNA-LEENA MUOTKA

MATIAS

**Millaisissa rytmeissä
yliopistossa opiskellaan?
Kurkistamme kolmen
opiskelijan aikatauluihin.**

INKA

RIIKKA

07.30 Herätyskello soi. Nousen heti ylös ja alan keittää puuroa.

7.35 Aamu jatkuu ympäristöoikeuden tenttiin lukien ja aamiaisesta samalla nauttien. Tenttipäivä lähestyy kovaa vauhtia, joten alleviivauksia saati muistiinpanoja ei ehti tehdä.

9.00 Suihkuun ja muihin aamutoimiin.

10.00 Saavun yliopistolle. Menen Artiklan toimistolle jatkamaan tenttiin lukemista.

11.00 Lounastamme Fellissä ystäväni kanssa.

11.45 Minulla on tämän viikon ajan Artiklan toimistolla päivystysviikko. Menen avaamaan toimiston ja palvelen jäsenistöä pääasiassa myyden lippuja viikonlopun bileisiin.

14.00 Suljen toimiston, mutta jään toimistolle tekemään ainejärjestötyötä. Puhtaaksikirjoitan edellisen hallituksen kokouksen pöytäkirjaa ja postitan ainejärjestölehteä yhteistyökumppaneillemme.

16.00 Päivällinen ystäväni kanssa yliopistolla.

16.50 Lähdän palauttamaan edellisen asuntoni avaimia ja tarkastamaan asunnon kunnan vuokranantajani kanssa, sillä olen vasta muuttanut uuteen asuntoon.

17.30 Saavun takaisin yliopistolle. Menen yliopiston F-siiven hiljaiseen lukutilaan jatkamaan tenttiin lukemista. Lukeminen ei kuitenkaan ole kovin tehokasta, sillä hoidan samalla muuttoa liittyviä pikkuhommia.

19.50 Kaupan kautta kotiin. Loppu-iltä sujuu muuttolaatikoita purkaen.

Riikka
Heikkilä

Opiskelija, 2. vuosi,
oikeustieteiden tiedekunta

” Opiskelen mieluiten aamuisin, sillä silloin olen tehokkaimmillani. Kun päivä ei ole vielä täydessä vauhdissa, on häiriötekijöitä vähemmän ja lukemiseen on helpompi keskittyä. Aamuisin pystyn keskittymään lukemiseen niin yliopistolla kuin kotonakin. Päivisin ja iltaisin paras paikka lukemista varten on ehdottomasti yliopiston F-siiven lukutila, joka on hiljainen mutta viihtyisä.

Alkuvuonna tällainen opiskelupäivä on muodostunut minulle melko tyypilliseksi. Joinain viikkoina ei ole ollenkaan luentoja eikä oikeustapausharjoituksia, toisina niitä on useampia viikon aikana. Opiskelu oikeustieteellisessä on pääosin itsenäistä. Ainejärjestön hallituksessa toimiminen vie sen verran paljon aikaa, että päivän luku-aika supistuu noin puoleen aiemmasta. Lisäksi nykyään saatan opiskella tunnin aamulla, toisen iltapäivällä ja kolmannen illalla, kun ennen tapasin aloittaa opiskelun aamupäivällä ja lopettaa alkuillasta. Lukupäivät muotoutuivat tuolloin melko säännöllisiksi työpäiviksi. Toisaalta hallitustyöskentely tuo päiviin mukavaa vaihtelua ja on hirmu palkitsevaa!

Matias Kassala

Opiskelija, 4. vuosi, pääaineena johtaminen,
yhteiskuntatieteiden tiedekunta

” Tämä oli sikäli erikoinen opiskelupäivä, että se sattui opintoperiodien väliselle viikolle, jolloin minulla oli vain yksi kurssi menossa. Tässä vaiheessa opintoja syventävien kurssien luennot pidetään usein iltaisin, jolloin luentoja ja harjoituksia on yleensä aamusta iltaan. Tämä ei kuitenkaan ole huono juttu, sillä pidän siitä, että pystyn käymään vapaapäivinä mahdollisimman monella luennolla.

Työt ovat vaikuttaneet opiskelurytmiini niin, että opiskelen ja teen harjoitustöitä kotona usein vasta myöhään illalla tai jopa yöllä. Mikäli aamulla ei tarvitse mennä yliopistolle, ei kotona opiskelusta tunnu tulevan mitään ennen iltaa. Kun deadline lähestyy, teen harjoitustöitä mieluummin yliopiston kirjastossa tai itseopiskelutilassa, missä saa tehdä töitä rauhassa.

8.30 Herätys

9.00 Aamulenkille. Juoksen noin kahdeksan kilometriä.

10.30 Suihkun jälkeen pyöräilen reilut pari kilometriä yliopistolle.

10.45 Käyn aamukahvilla Petronellassa politiikkatieteilijöiden ainejärjestön Kosmos Buranin hallituksen edustajien kanssa.

11.45 Vaihdan paikkaa ravintola Felliin, jossa lounastamme opiskelukaverien kanssa. Puheenaiheena ovat yhteisten kurssien lisäksi ainejärjestömme Remburssin vuosijuhlat, joita kaikki pitivät onnistuneina.

12.00 Menen luennolle hieman etujassa ja kyselen opiskelukavereilta, mitä edellisellä kerralla käsiteltiin, koska jouduin olemaan luennolta poissa töiden vuoksi.

12.15 Tilinpäätösanalyysi-kurssilla oikaisemme Jyrki Paukun johdolla suhteellisen intensiivisesti tilinpäätöstä kolmen ja puolen tunnin ajan. Pidän laskentatoimen sivuaineesta, koska opiskeltavat asiat ovat todella käytännönläheisiä.

15.35 Päästyäni luennolta tapaan ainejärjestömme viime vuoden rahastonhoitajan. Hän on valmistelussa edellisen toimintakauden tilinpäätöstä, ja hänellä on minulle syyllinen papereita allekirjoitettavaksi. Niiden läpikäymiseen menee noin puoli tuntia.

19.00 Teen edellisellä viikolla päättyneen Johtajuus ja johtajuustutkimus-kurssin artikkelianalyseja, jotka ovat jo vähän myöhässä. Tieteellisiä artikkeleja lukiessa ja niitä analysoidessa vierähtääkin loppuilta.

6.00 Herätyskello soi, pari torkutusta ja kahvin keittoon.

8.15 Koulu alkaa. Aamu aloitetaan raudan taonnalla.

9.45 Lyhyt hengähdystauko ja teetä Loviisassa.

10.00 Vaihto tekstiilipuolelle, jossa meneillään yhteinen projekti.

12.30 Omien keskeneräisten töiden viimeistelyä.

13.15 Lounas Petronellassa ystävän kanssa.

14.00 Omaa aikaa, johon tänään kuului kavereiden kanssa oleilua, ruoanlaittoa ja ulkoilua.

17.00 Koulutöiden palauttelua, kenttäharjoitteluun liittyvien asioiden hoitoa ja gradun ideointia.

19.00 Loppuillan otan rennosti!

Inka
Mommo

Luokanopettajaopiskelija, 4. vuosi,
kasvatustieteiden tiedekunta

” Opiskelen mieluiten aamuisin, jotta saan viettää illat vapaasti. Parasta on, kun saan herätä ilman herätyskelloa, tehdä hyvän aamupalan ja alkaa hommiin. Saan eniten aikaiseksi omassa kodissani. Tykkään opiskella viihtyisässä ympäristössä ja keskityn paremmin, kun olen ihan yksin.

Tänä vuonna tällainen opiskelupäivä on ollut melko tyypillinen. Läsnaoloa vaatii melkein pä vain käsityön sivuaine. Koulupäivän jälkeen tarvitsen muuta ajateltavaa, mutta kouluhommia riittää kotonakin. Tänä vuonna itsenäistä työskentelyä on ollut enemmän kuin aikaisempina vuosina. Välillä vaatii paljonkin itsekuria, että tulee opiskeltua omalla ajalla.

tuokio

arktisessa

Yliopisto näyttää
kovin erilaiselta
yläilmoista.

Mahdollisuus tarkastella maailmaa
uudesta perspektiivistä
on riemastuttava kokemus,
joka tärisyttää käsiä.

Teksti & kuva

MATIAS PARTANEN

Oikeustieteiden opiskelija ja
valokuvauksen harrastaja,
Lapin yliopisto

Lapin yliopiston F-siipi yläilmoista 4.4.2016
DJI Phantom 3 Advanced

OSSII OINAS-PANUMA Opiskelija, kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma, taiteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

MERENKULKIJASTA OIKEUSTIETEILIJÄKSI

”Aloitin merenkulun opinnot ruotsinkielisessä ammattikorkeakoulussa Turussa. Pian löysinkin itseni öljytankkerin kannelta puolimatrussin hommissa. Työ oli mieluisaa ja niitä riitti. Opiskelukin eteni siinä samassa ja kohta oli perämiehen paperit taskussa. Valitettavasti työpaikat suomalaisilla laivoilla alkoivat kadota. Vakituista työsopimusta oli vaikea saada. Nuorena perämiehenä olin tyytyväinen pätkäsopimuksiinkin, mutta ajatus opiskelujen jatkamisesta vahvistui koko ajan.

Merikapteeniksi valmistuttuani seuraavan opiskelupaikan valinta olikin jo vaikeampaa. Yritin miettiä, mikä voisi olla hyvä ala, jolla pystyisin hyödyntämään merenkulun osaamistani. Haussa oli siis maisterivaiheen tai ylempi AMK-tutkinto, jolle voisi merenkulkutaustalla päästä. Maantieto, tekniikka, laki, johtaminen ja hallinnonala kiinnostivat. Kun selvisi, että sulhaseni aikoo mennä Rovaniemelle töihin, Lapin yliopiston englanninkielisestä kansainvälisen lain maisteriohjelmasta tuli ykköshaku-kohteeni. Kahdella heikommalla vieraalla kielellä jo opiskelleena ei kielivalinta enää hätkähdyttänyt ja laki kuulosti hyödylliseltä.”

MEERI ANTILA

blogi

Opiskelijaelämää
Lapin yliopistossa
lapinyliopisto.blogspot.fi

M

ikäli kaipaat vastapainoa kirjaston hiljaisuudessa tapahtuvalle opiskelulle, saatat löytää sen Lucida Intervallan kautta. Lucida Intervalla eli tuttavallisemmin Lapin Ylioppilaskuoro on järjestänyt kuorotoimintaa vuodesta 2009 lähtien. Se onkin tuttu näky useissa yliopiston perinteikkäissä tapahtumissa.

Lucida Intervallan puheenjohtajana toimii audiovisuaalisen mediakulttuurin opiskelija Kaisla Männistö. Hän kertoo kuoron toiminnan koostuvan aktiivisesta harjoittelusta ja konserteista sekä muista esiintymisistä. Harjoitukset tehdään sekä kuoron taiteellisen johtajan Mikko Vehkaperän että äänenjohtajien johdossa, riippuen siitä mitä kulloinkin harjoitellaan. Kuoron kokoonpanoon kuuluu tällä hetkellä 24 jäsentä.

– Olemme sekakuoro, juuri nyt hyvin naisvaltainen sellainen, joten kaipaisimme erityisesti miesääniin vahvistusta, Männistö kertoo.

Kuoroon haluavat voivat osallistua syys- ja kevätlukukauden aluissa järjestettävään koelaulutilaisuuksiin tai ottaa yhteyttä kuoron hallitukseen koelaulutilaisuuden järjestämiseksi.

Männistö kertoo kuoron muuttavan esitysohjelmistoaan esityskausittain. Tämän seurauksena myös yleisön suosikit ovat ajan myötä vaihtuneet. Parhaiten kuoron harjoittelun tulosta voikin seurata käymällä esimerkiksi joulukonsertissa tai vappuviikolla järjestettävässä kevätkonsertissa. Jälkimmäisessä tullaan kuulemaan sekä perinteikkäitä että vapputunnelmaa nostattavia kappaleita.

Vaikka kuoron toiminta liittyikin vahvasti esiintymiseen, siihen kuuluu myös kuoron omia perinteitä ja tapahtumia, esimerkiksi kuoroleirejä, omia sitsejä ja laulutoiminnan ulkopuolisia illanistujaisia. Tulevaisuudessa kuoron tavoitteena on lisätä keikkailuaan, ja Männistö kertoo kuoron leikitelleen ajatuksella teemakonsertin järjestämisestä. Ilmoille on heitetty myös ajatus mahdollisesta kiertueesta.

– Ideoita riittää – aika näyttää, mitä niistä toteutamme, Männistö sanoo.

PERTTU SONNINEN

Laulaen ja opiskellen

ANNA-LEENA PUOTIKKA

Ella Murtomäen ja Minna Siikaluoman suunnittelema voitokas Pala-set-grilliseti.

MENESTYSTÄ TEOLLISEN MUOTOILUN OPISKELIJOILLE

Teollista muotoilua opiskelevien Ella Murtomäen ja Minna Siikaluoman suunnittelema Pala-set-grilliseti on voittanut Plootu Fennica -ohutlevytuotekilpailun oppilaitossarjan. Voitto jaettiin kolmen samantasaisen työn kesken.

Grilliseti on nimensä mukaan inspiroitunut koottavuudesta. Jokainen osa toimii erillisenä, mutta yhdessä ne luovat harmonisen kokonaisuuden. Setti koostuu pihdeistä, lastasta ja haarukasta. Se on suunnattu erityisesti nuorille ja esteettisyyttä arvostaville – kauniin ulkomuodon vuoksi settiä ei tarvitse piilottaa, vaan sen voi jättää esille. Materiaalina on käytetty rosteria ja puuta. Vaihtelevuutta tuotteisiin saa erilaisilla pintakäsittelyillä.

Työ on tehty Lapin yliopistossa Design Engineering -sivuaineen puitteis-
sa, ja ohjaavana opettajana on ollut teollisen muotoilun lehtori Lauri Snellman. Setin teräsosien valmistuksessa on tehty yhteistyötä Lapin ammattikorkeakoulun projektisuunnittelija Antti Vimparin ja Tornion Jaloterässtudion kanssa.

VAATESUUNNITTELUN OPISKELIJA FASHION FORWARD -KISAN FINAALISSA

Lapin yliopiston opiskelija Eeva-Marja Palolan suunnittelema vaatemallisto valittiin Elle-lehden ja Nesteen järjestämän vaatesuunnittelukilpailun kuuden finalistin joukkoon. Tuomaristo kiitteli valinnassaan Palolan töiden raikkautta ja selkeyttä. Kilpailussa etsitään edustusmallistoa Nesteen työntekijöille.

Eeva-Marja Palola valitsi vaatteiden päämateriaaliksi lyocellin, johon hän tutustui vastikään Pariisissa Première Vision -messuilla. Kilpailutyöt sisältävät kultakin suunnittelijalta kaksi yläosaa miehille ja naisille valmistettuina uusiutuvista ja kierrätettäviä materiaaleista.

Eeva-Marja Palola suunnitteli kilpailutyöhön naisille suoralinjaisen topin ja viistosti leikatun, vyötäröä korostavan jakun, jonka vyötäröllä kulkee koristenuha. Samanlainen nauha koristaa myös miehen kauluspaidan etu- ja takaosassa. Mallikappaleet on kuositeltu ja valmistettu Rovaniemellä Arktiset ompelijat -ompelimoissa.

Eeva-Marja Palolan suunnittelemat työasut.

Vaikka Tanja Sanilan graafisen alan yrityksellä on ikää kohta kymmenen vuotta, sillä ei ole vielä omia kotisivuja.
– En ole ehtinyt tehdä, Sanila naurahtaa.

Ei ihme, sillä Sanila on paitsi taiteilija ja yrittäjä myös poromies, kolttasaamelaisten luottamusmies ja Inarin kunnanhallituksen jäsen. Yrityksen nimessä yhdistyy kaksi intohimoa: Disainari tarkoittaa muotoilijaa mutta sisältää myös rakkaan kotiseudun nimen.

Sanila on pienestä pitäen rakastanut piirtämistä. Piirustustaidoillaan hän pääsi opiskelemaan ja elätti itsensä myös opintojen aikana.

– Halusin opiskella teollista muotoilua, koska siinä pääsee vaikuttamaan ihmisten elämään. Olen aina ollut kiinnostunut yhteiskunnallisesta vaikutamisesta.

Sanila kuvailee taideopintoja yleissivistäväksi koulutukseksi, josta voi suuntautua melkein mille alalle tahansa.

– Taiteen maisterin tärkein tehtävä on saada ihmisille hyvä mieli.

Sanila perusti yrityksensä samana vuonna, kun valmistui yliopistosta. Hän on erikoistunut satujen kuvittamiseen ja eläinhahmoihin. Eniten työllistävät graafiset taittotyöt ja kuvittaminen mutta myös valokuvaus ja muotoilu.

Sevettijärvi kutsui, kun isä kuoli ja porotokka tarvitsi hoitajaa. Niin taiteen maisterista tuli poromies, jonka työt rytmittyvät poronhoidon mukaan.

– Porot ovat minulle levähdyspaikka. Luonnossa saa perspektiiviä elämään.

Viime vuonna koltat valitsivat Sanilan luottamusmieheksi kolmivuotiskaudelle. Hän on ensimmäinen tehtävään valittu nainen.

– Luottamusmies pyrkii parantamaan ihmisten elinolosuhteita, ihan niin kuin teollinen muotoilija. Luottamusmiehenä tapaan monenlaisia ihmisiä, joilta opin ja saan ideoita. Ihmiset ovat minulle inspiraation lähde.

Tulevaisuudeltaan Sanila toivoo ennen kaikkea onnellisuutta.

– Joskus toivottavasti ei tarvitse enää hikipäissä tehdä töitä. Toivoisin voini laajentaa yritystäni. Olisi hienoa näyttää, että isompi graafisen alan toimisto voi pärjätä Pohjois-Suomessakin.

MARJO LAUKKANEN

Taidetta porojen tahdissa

Tanja Sanila

Taiteen monitoimimainen ja poromies

- Syntynyt Inarin Sevettijärvellä vuonna 1979
- Aloitti teollisen muotoilun opinnot Lapin yliopistossa 2000
- Valmistui taiteen maisteriksi 2007
- Perusti graafisen alan yrityksen Disainarin 2007
- Suoritti porotalouden ammattitutkinnon Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa 2013
- Valittiin kolttasaamelaisten luottamusmieheksi 2015

MUOTOILUN AMMATTILAISET

yllättyivät taiteiden
tiedekunnan osaamisesta

TEKSTI JONNA HÄKKILÄ | KUVA LASSE VIRTANEN

Helmikuussa järjestetyn Arctic Design Week -tapahtuman aikana Lapin yliopistolla vieraili ulkomailta lukuisia ryhmiä, joita yhdisti kiinnostus pohjoiseen muotoiluun ja taiteeseen sekä niiden tutkimukseen ja opetukseen.

Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan muotoilukoulutukseen perehtyi puolensataa CIRRUS-verkostossa toimivaa muotoilun akateemista ammattilaista. CIRRUS-verkosto koostuu Pohjoismaiden ja Baltian maiden muotoilukorkeakouluista. Rovaniemelle saapuneet vierailijat olivat rehtoreita, kansainvälisten asioiden suunnittelijoita ja yliopisto-opettajia. Kokouksen ajan taiteiden tiedekunta oli hetken aikaa Euroopan akateemisen taide- ja muotoilumaailman keskiössä.

Verkoston tapaamisessa keskusteltiin eurooppalaisen muotoilukoulutuksen tulevaisuudesta ja ajankohdaisista kysymyksistä sekä oppilaitosten välisestä yh-

teistyöstä. Lisäksi keskusteluissa paneuduttiin taiteen tutkimuksen eri näkökulmista käsin. Lapin yliopiston isännöimässä tapaamisessa perehdyttiin muiden muassa eri koulutusohjelmien yhteistyönä toteuttamiin prototyyppityöpajoihin, joissa vierailijat pääsivät kokeilemaan laserleikkausta, Jacquard-kudontaa, tekstiilien jäädytystä sekä elämyksellistä prototyyppiä.

Lapin yliopisto hämmästytti kansainväliset vieraat arktisella profiilillaan, jonka siipien suojissa muiden muassa taiteiden tiedekunnassa tehdään omaleimaisia ja korkeatasoisia muotoilun ja taiteen tutkimusta.

– Pohjoismaiset ja baltialaiset kollegat kiittivät kokouksen erinomaisesta sisällöstä ja järjestelyistä. Opetta-

CIRRUS-verkoston tapaamiseen osallistui helmikuussa Rovaniemellä puolensataa muotoilukorkeakoulujen edustajaa Pohjoismaista ja Baltian maista.

ijen ja opiskelijoiden kanssa yhteistyössä toteutettu tiedekunnan esittely sai myös osakseen kiitosta. Vierailijat olivat myönteisesti yllättyneitä pohjoisessa toimivan tiedekuntamme vireydestä, tiloista ja tasosta, sanoo taiteiden tiedekunnan kansainvälisten asiain suunnittelija Virpi Nurmela.

Kokouksen yhdistäminen Arctic Design Week -tapahtumaan mahdollisti monipuolisen ohjelmatarjonnan. Muiden muassa käyttäjäkokemusseminaari ja Arctic Design Weekin näyttelyt saivat osakseen runsaasti myönteistä palautetta. Kokemusta elävöittävät myös osallistuminen Arctic Design Weekin illallistapahtumaan, lumihotelliin tutustuminen ja jääsauna. Ei ihme, että

monet vieraat aikoivat palata napapiirille tulevaisuudessaakin.

CIRRUS-verkosto saa rahoituksensa Pohjoismaiden ministeriönevoston Nordplus Higher Education -ohjelmasta. CIRRUS on toiminut vuodesta 1990 alkaen ollen yksi Nordplus-ohjelman vanhimpia ja aktiivisimpia verkostoja. CIRRUS-verkosto mahdollistaa 20 partnerioppilaitoksen opiskelijavaihtoja, opettajavaihtoja sekä kansainvälisiä intensiivikursseja ja opettajaseminaareja. ●

Kirjoittaja on teollisen muotoilun professori taiteiden tiedekunnasta.

Avoimen opintoja eri puolilla Suomea

TEKSTI ANNE-MARIE PEKKALA & HELENA AHO | KUVITUS JENNI HAUTAMÄKI

Lukuvuonna 2015–2016 Lapin yliopiston avoimen yliopiston opintoja tarjotaan kampusalueen lisäksi 26 paikkakunnalla eri puolilla Suomea. Opintoja tarjoavat yliopiston neljä tiedekuntaa sekä kielikeskus.

E

simerkiksi kuvataiteen perus- tai aineopintoja tarjotaan kevään aikana kymmenellä eri paikkakunnalla. Alueellista toimintaa järjestetään myös verkostomaisesti: muun muassa kuntoutustieteen perusopinnot suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Oulun ja Itä-Suomen yliopistojen kanssa.

Lapin yliopiston avoimen yliopiston pitkäaikaisista yhteistyökumppaneista mainittakoon Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto, jossa on järjestetty hallintotieteen opetusta Lapin yliopiston tutkintovaatimusten mukaisesti jo 1990-luvun lopulta lähtien.

Opintotarjontaa laajennettiin niin sanotuiksi väyläopinnoiksi vuonna 2006, jolloin hallintotieteen rinnalle tuotiin sivuaineopintoja sekä kieli- ja metodiopintoja. Opintoja ovat tarjonneet Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kaikki viisi aluetoimipaikkaa: Oulu, Kuusamo, Pyhäjärvi, Raahe ja Ylivieska. Vuosittain väyläopintoja on ollut suorittamassa noin pari sataa opiskelijaa.

Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston suunnittelija Jaana Rantasen mukaan hallintotiede ja ylipäättään yhteistyö Lapin yliopiston kanssa ovat olleet merkittävässä roolissa kesäyliopiston toiminnassa.

– Lapin yliopiston avoimen yliopiston tarjoamat opinnot ovat laajentaneet ja monipuolistaneet Pohjois-Pohjanmaan alueen ja Oulun yliopiston opiskelijoiden sivuainevalikoimaa, varsinkin kun Oulun yliopisto ei tarjoa

yhteiskuntatieteellistä opetusta. Lisäksi hallintotiede on palvellut alueen ammatillisia tarpeita innostamalla opiskelijoita korkeakoulututkinnon suorittamiseen, Rantanen sanoo.

Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan toiminta-alueena on Rovaniemen lisäksi myös Kemi-Tornion ja Oulun seutu. Tiedekunnan dekaani Antti Syväjärvi näkee alueellisen toiminnan monimerkityksellisenä ja hänen mielestään on tärkeätä, että yhteiskuntatieteet toimii koko Pohjois-Suomen alueella.

– Opintojen alueellisen saatavuuden lisäksi kyse on tiedekunnan verkostoitumisesta alueen toimijoiden kanssa, mikä tukee myös opiskelijarekrytointia, markkinointia ja suhdetoimintaa. Näkyvän alueellisen yhteistyön ansiosta tiedekuntaan on kyetty rekrytoimaan hyvää opiskelija-ainesta toteuttamaan erilaisia tutkimus- ja kehittämishankkeita. Eräissä tapauksissa perusopintoina alkaneet opinnot ovat innostaneet jatkamaan opintoja aina tohtorin tutkintoon asti, Syväjärvi sanoo.

Avoimen yliopiston palvelupäällikkö Merija Timonen korostaa avoimen yliopiston merkitystä yhteistyön rakentajana oppiaineiden, tiedekuntien ja ympäröivän yhteiskunnan kesken.

– Toiminnan laajentamiseksi pitää tarjota lisää tietoa avoimen yliopisto-opetuksen mahdollisuuksista tutkintokoulutuksen tukemisessa, ammatillisen osaamisen kehittämisessä sekä verkostoyhteistyössä, Timonen sanoo. ●

Avoimen yliopiston yhteistyöopistot 2015–2016

Kasvatustieteiden tiedekunta

Kielikeskus

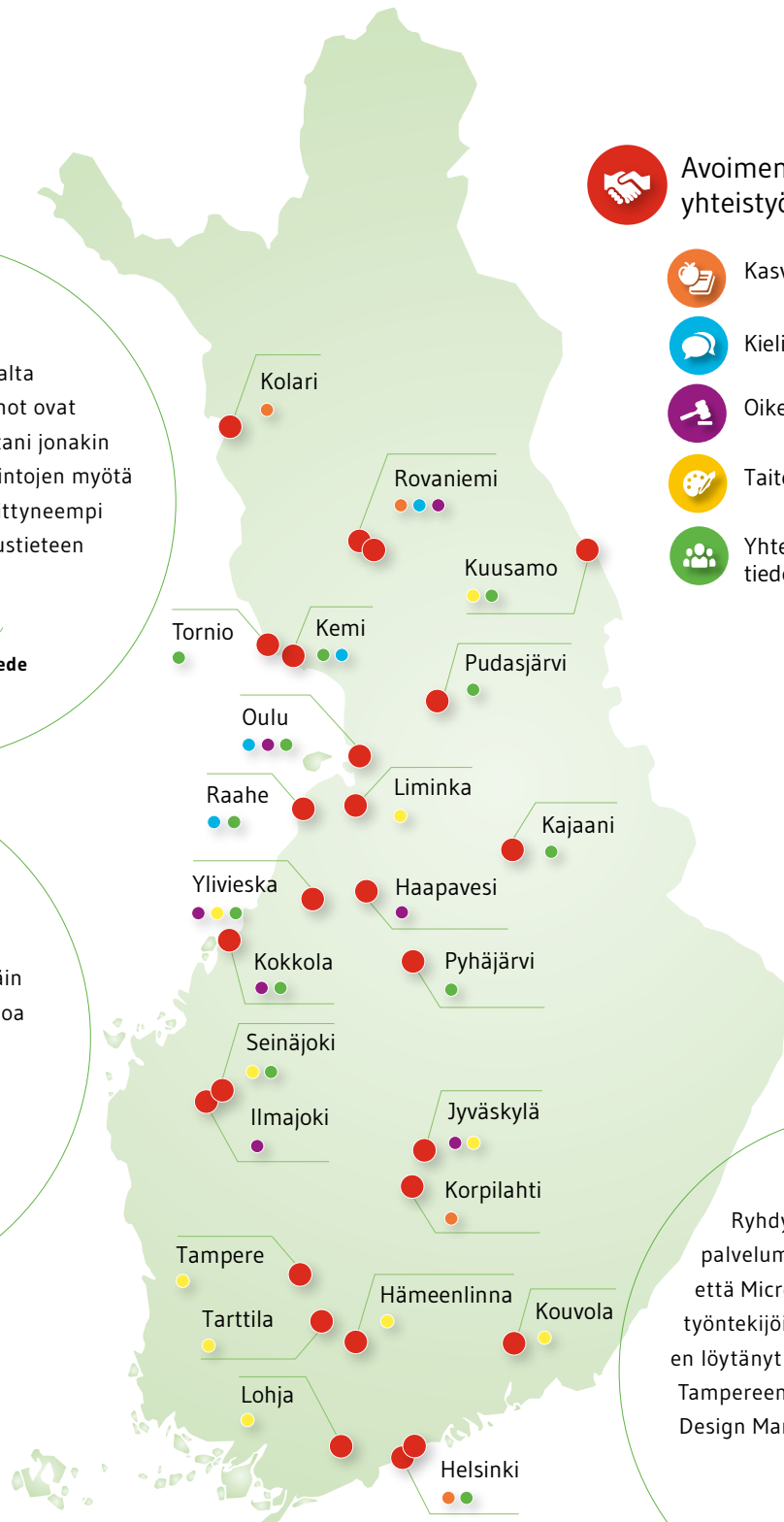
Oikeustieteiden tiedekunta

Taiteiden tiedekunta

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tulevaisuuden kannalta avoimen yliopiston opinnot ovat edesauttaneet valmistumistani jonakin päivänä juristiksi. Avoimen opintojen myötä olen paljon parempi ja kehittyneempi pääsykokeisiin sekä oikeustieteen tiedekuntaan.

Olli Paavola

Seinäjoki / Oikeustiede

Olen tällä hetkellä äitiyslomalla, ja on todella hienoa, että pystyn samalla viemään opintojani eteenpäin verkko-opintojen ansiosta. On helppoa opiskella kuntoutustiedettä Lapin yliopistossa täältä Turustakin käsin.

Isa-Emilia Klasila

Turku / Kuntoutustieteen perusopinnot

Ryhdyin etsimään koulutusta palvelumuotoilusta, kun sain tietää että Microsoft irtisanoo suuren osan työntekijöistään. Pääkaupunkiseudulta en löytänyt sopivaa, joten lähdin mukaan Tampereen Kesäyliopiston järjestämään Design Management ja palvelumuotoilu -kokonaisuuteen.

Minna Välke

Helsinki / Design Management -perusopinnot

Avoimen yliopiston opintoja järjestetään lähiopetuksena yliopiston kampusalueella sekä verkossa, mutta tärkeässä osassa ovat myös yhteistyöoppilaitokset ympäri Suomea, kuten kesäyliopistot sekä kansan- ja kansalaisopistot. Opistot hakevat vuosittain opintojen järjestämisoikeuksia varsin vilkaasti, ja niitä myös myönnetään mahdollisimman paljon, tiedekunnan resurssien mukaan.

Taide on ilon ja vaikeuden alue

TEKSTI HENRI HAGMAN | HENKILÖKUVA ANNA-LEENA MUOTKA

Pirjetta Branderille taide on sisäinen välttämättömyys ja elinehto, ainoa kunnollinen syy nousta aamulla sängystä ylös.

Taiteilijan rooli ja asema ovat tulleet Pirjetta Branderille tutuksi monesta eri näkökulmasta käsin. Taiteilijuudessa ei oikeastaan ole kyse ammatista sanan perinteisessä merkityksessä. Branderin mukaan on pikemminkin kyse elämäntavasta perustavine arvovalintoineen, joihin kuuluu myös materiaalisen köyhyyden hyväksyminen. Hän toteaa, että menestyvätkin suomalaistaitelijat saavuttavat kohtalaisen tulotason ainoastaan tilapäisesti. Taiteellinen työ vaatii paljon aikaa ja täytää omistautumista, jota esimerkiksi perheellisyys hankaloittaa.

Branderin mielestä juuri kuvataiteen alueella on nähtävissä kapitalistisen speaktaakkeliyhteiskunnan vinot käytännöt.

– Kuten mediajulkisuudessa, samoin kuvataiteen alueella lahjakkuus, osaaminen ja korkea taiteellinen laatu

eivät välttämättä korreloi menestymisen kanssa. Bluffaamalla voi päästä pitkälle. Esimerkiksi klassisen musiikin puolella tilanne on toinen. Asialle on vaikea tehdä mitään. Taidemaailma heijastaa aina aikaansa ja yhteiskuntaansa – vaikkakin eri tavalla kuin haluaisimme, Pirjetta Brander toteaa.

– Nykyään on tosin olemassa hyvin monenlaisia taiteilijauria. Maaailma muuttuu paljon koko ajan ja taiteilijuus siinä mukana. Nähdäkseni menestyksellisimpiä ovat ne taiteilijat, jotka pystyvät hyödyntämään monenlaista osaamista.

Viime vuosina hän on opettanut mieluummin taiteen harrastajia kuin taideopiskelijoita.

– Kuvataiteen harrastaminen tuottaa puhdasta mielihyvää. En suosittele kenellekään, että yrittäisi jalostaa siitä jonkinlaista yritystoimintaa ja toimeentuloa, sillä silloin se alkaa tuottaa ilon sijaan huolta ja stressiä, Brander sanoo.

Juggler, akvarelli, 110 x 260 cm, 2012.

Aquarium, still-kuva samannimisestä aniomaatiosta.

Deep Dream, akvarelli, 110 x 260 cm, 2004.

Red Ursula, akvarelli, 110 x 260 cm, 2012.

Omassa taiteessaan hän on tinkimätön täydestä taiteellisesta vapaudesta. Tilaustöitä hän on tehnyt joitakin.

Taide on omiaan vaikeuksien käsittelyssä

Branderille itselleen taide on sisäinen välttämättömyys ja elinehto, ainoa kunnollinen syy nousta aamulla sängystä ylös. Työvuosien kertyessä hän on kohdannut miehluisan yllätyksen.

– En osannut odottaa sitä, että tehtyäni taidetta jo 20–30 vuotta tekeminen käy aina vain paremmaksi, yhä syvemmin tyydyttäväksi. Elettyyn elämään löytyy yhä enemmän näkökulmia. Taiteen tekeminen ei väsytä koskaan, päinvastoin siitä saa energiaa ja mielihyvää. On myös syntynyt tietty luottamus, että taiteellisiin ongelmiin varmasti lopulta löytyy ratkaisu, ja se tuntuu mahtavalta.

– Taiteeseen liittyy olennaisesti myös leikin ulottuvuus. Taiteilija saa pitää itsessään sitä primitiivistä ja lapsellista puolta hengissä – sehän on työskentelyn edellytys.

Brander työstää omia teoksiaan hitaasti ja huolella. Animaation tekemiseen saattaa kulua parikin vuotta. Teoksen alkusysäyksenä on aina jokin itseä vaivaava aihe tai ongelma. Usein se on jotain kivuliasta tai traagista, jota ei oikeastaan haluaisi ajatella. Ongelmat tulevat ajatteluksi läpi ja ratkaistuiksi taidetta tekemällä. Branderin teemat ovat usein perustavanlaatuisia: lapsuus, äitiys, perhe, naiseus ja naisen asema sekä synkemmät

teemat kuten pahuus. Hänen mukaansa taide on omimillään pohtiessaan tällaisia asioita, silti tarjoamatta yksiselitteisiä ratkaisuja. Branderin mielestä taiteen kuuluu olla vaikeaa ja erottua viihteestä. Taide voi kuitenkin myös lohduttaa.

Esimerkkinä Brander mainitsee Tove Janssonin kirjan *Muumilaakson marraskuu*. Jansson kirjoitti teoksen äitinsä kuoltua.

– On vaikea kuvitella, että mikään muu kuin tällainen suurenmoinen kirja voisi lohduttaa yhtä syvästi ja auttaa ymmärtämään sekä omia että läheisten tunteita ja käyttäytymistä surun aikana, Brander sanoo.

Hän luki kirjan uudestaan muutama kuukausi sitten oman äitinsä kuoltua.

Esikuvat kuvitustaiteesta ja kirjallisuudesta

Brander toteaa osan taiteellisista esikuvistaan tulevan kuvitustaiteen puolelta, esimerkiksi brittiläisen satukirjakuvituksen kultakaudelta 1970-luvulta. Kirjallisuus sinänsä on hänelle tärkein taidemuoto – suuriksi vaikuttajikseen hän mainitsee muun muassa Thomas Mannin, Heinrich Böllin ja Anton Tšehovin. Toki kuvataiteenkin historiasta löytyy vaikuttajia, esimerkiksi 1920-luvun saksalaisen uusasiallisen liikkeen ekspressionismin vastaisesta asenteesta sekä realismin toteavasta nöyryydestä ja totuudellisuudesta. Kuvataiteessa Branderin maku on laaja sisältäen hyvin erityyppistä taidetta, kuten pitkäaikaisen naapurinsa Senja Vellosten suuret ruusuakvarellit, joita löytyy myös Lapin yliopiston käytäviltä.

Pirjetta Brander.

Feminististä kannanottoa on nähtävissä Branderin omassa tuoreessa muotokuvamaalaussarjassaan 19-vuotiaasta tyttärestään Ursulasta. Sarja kyseenalaistaa olemuksellaan aikamme median stereotyyppistä naiskuvaa ja selfiekulttuuria. Muotokuvien tekeminen on Branderin kokemuksen perusteella myös erityinen tapa olla yhdessä toisen ihmisen kanssa, oppia toisesta ja kohdata hänet.

Branderin tuore animaatio *Birdie* sai ensi-iltansa Arktikummin Galleria Valossa 20. huhtikuuta. Se, kuten edeltäjänsä kala-animaatio *Aquarium* perustuvat 1700-luvun eläintieteelliseen kuvitukseen eli ensimmäisiin vaiheisiin, kun luonnosta tuli tutkimuskohde hyötykohteen sijaan. Osa kuvituksista tehtiin tuolloin kuulopuheiden ja kuvailujen perusteella itse eläintä näkemättä.

Pirjetta Brander

- Syntynyt 1970
- Työhuone Helsingin Kaapelitehtaalla jo yli 20 vuotta
- Tunnettu muun muassa värikontrasteihin perustuvista akvarelleistaan ja animaatioistaan
- Vaikuttanut pitkään taidepolitiikassa: AV-arkin hallituksen puheenjohtajana, johtokunnissa sekä apuraha- ja taideteostoimikunnissa
- Toiminut opettajana monissa taidekouluissa sekä päätoimittajana ½-taidelehdessä
- Pitänyt lähes 30 gallerianäyttelyä
- Vierailut monissa residensseissä eri mantereilla

Ursula 2, akvarelli, 2015.

Branderin teoksessa kuten esikuvissaankin tullaan ikään kuin tieteen takaovesta sadun ja huumorin puolelle. Ne ovat tärkeitä elementtejä niin taiteessa kuin elämässäkin. Pyyteetöntä iloa residenssiaikana Rovaniemellä on taiteilijalle tuottanut taiteen lisäksi myös lapsuuden unelmansa ratsastusharrastuksen aloittaminen. ●

HETKEN OIVALLUKSIA

Akatemiatutkija Petri Koikkalainen vihkiytyi valokuvaukseen jo lapsena, kun hänen isänsä oli töissä sanomalehdessä ja kotona oli käsillä järjestelmäkameroita erilaisine optiikoineen.

Lukion kuvaamataidon opettaja ohjasi Petriä entistä syvemmälle valokuvan saloihin opettamalla käyttämään valokuvalaboratoriota. Nuoruudessaan Petri pääsi sanomalehteen kesäkuvaajaksi, ja opiskeluaikana hän otti kuvia ainejärjestöjen lehtiin.

Vauhdikkaan alun jälkeen harrastukseen tuli parinkymmenen vuoden tauko, kunnes pari vuotta sitten Petri osti kännykän, jossa sattui olemaan varsin hyvä kamera. Kännykkäkuvien jälkeen Petri pyyhki harrastuksestaan pölyt, osti uuden kameran ja suuntasi valokuvauksen kursseille. Tänäään valokuvaus kuuluu jälleen harrastuksena hänen elämäänsä.

Tekstiin ja puheeseen perustuvan työnsä vastapainona Petriä kiinnostaa valokuvassa sen visuaalisuus ja nopeus. Uudelleen löytämänsä valokuvan hän määrittelee valon kautta.

– Hyvässä valokuvassa kohde näkyy mielenkiintoisessa valaistuksessa. Tällaisia hetkiä tulee vastaan kuitenkin harvoin, mutta kun tilanne ja valo kohtaavat toivotulla tavalla, voi syntyä hyvä valokuva, Petri sanoo.

Petri on itse tyytyväinen muutamiin valokuviinsa, varsinkin silloin kun ne ovat uusia. Vuosien ja taidon kehittymisen myötä tyytyväisyys kuitenkin haalenee.

– Harrastus on opettanut katsomaan omia valokuvia oman aikansa tuotteina. Olen ymmärtänyt, että kehittyminen valokuvaajana on edelleen mahdollista ja hyvän ammattikuvaajan taitoon on vielä matkaa, Petri sanoo.

Petri ei halua asemoida itseänsä valokuvaajana mihinkään kategoriiaan. Hän pyrkii monipuolisuuteen ja ottaa mielellään kuvia sekä ihmisistä että esineistä. Mutta myös erilaiset luontokuvat sekä kulttuurimaiseman ja luonnonmaiseman yhdistelmät kiinnostavat häntä.

– Usein kamera kulkee mukana ja kuvaan, kun eteen tulee jotakin mielenkiintoista. Etukäteen en kuvauskohteita kuitenkaan mieti, vaan ne tulevat eteen, jos ovat tullakseen. Usein hyvät kuvat ovatkin hetken oivalluksia, Petri sanoo.

Petrillä valokuvaus liittyy kiinteästi liikuntaharrastukseen. Kamera kulkee mukana hiihto- ja pyöräilyretkillä, ja tällöin juuri kamera määrittää liikuntaa.

– Kamera tuo toisaalta lisämotivaatioita liikkumiseen. Mutta toisaalta kamera vaikuttaa siten, että liikunnasta ei tule suorituskeskeistä, jolloin aikaa jää myös ympäristön tarkkailuun.

Vaikka Petri kuvaakin kaikkina vuodenaikoina, niin mieluiten hän kuvaa keväällä ja kesällä, kun valoa on riittävästi. Valokuviansa julkaisukanavana hän käyttää pääasiassa sosiaalista mediaa.

OLLI TIURANIEMI

kotisivu

PETRI KOIKKALAINEN

Akatemiatutkija,
Lapin yliopisto

www.sulantoblog.fi

Kirjoituksia valokuvauksesta,
laitteista, kuvankäsittelystä ynnä muusta.

” Viime kesänä innostuin kuvaamaan vanhalla normaaliobjektiivilla lentäviä hyönteisiä – tulokset olivat aika odottamattomia ja joka ruutu varmasti erilainen.

PETRI KOIKKALAINEN

ARKTISEN ALUEEN ARKINEN UHKA

Venäjä ja läntisten valtioiden välisissä suhteissa puhaltavat kylmät tuulet. Ukrainan konflikti ja siitä seurannut kansainvälisen ilmapiirin kiristyminen johtivat pakotteiden ja vastapakotteiden asettamiseen. Lisäksi Venäjä vähensi osallistumistaan kansainvälisiin yhteistyöfoorumeihin, joissa vuoropuhelua olisi voinut pitää yllä.

Kansainvälisistä suhteista kiinnostuneiden tutkijoiden piirissä on ihmetelty sitä, että Venäjä yhtäältä haluaa eroon läntisiksi katsomistaan yhteistyöfoorumeista, mutta toisaalta jatkaa täysimittaisesti arktista yhteistyötään. Olisi loogista, että kylmät tuulet puhaltaisivat juuri arktisella alueella, missä Yhdysvallat ja Venäjä ovat toistensa naapureita, ja lähes kaikki Arktisen neuvoston jäsenvaltiot ovat mukana Venäjän vastaisissa pakotteissa.

Venäjä toimii Arktisessa neuvostossa kuten ennenkin, vaikka sitä johtaa tällä hetkellä Yhdysvallat. Pakotteet eivät näytä aiheuttavan ongelmia myöskään Venäjän toimintaan Barentsin euro-arktisessa neuvostossa. Lisäksi Venäjä on ollut mukana laatimassa arktisen alueen meriturvallisuutta edistäviä sääntöjä kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa ja kehittämässä arktista kalastussopimusta. Venäjä on mukana myös vastikään kahdeksan arktisen valtion perustamassa rannikkovartiostojen foorumissa.

Tutkijat ovat kiinnittäneet huomioita myös siihen, että Venäjä noudattaa paljon öljyä ja kaasua sisältävällä mannerjalustallaan YK:n merioikeusyleissopimuksen sääntöjä. Parhailaan Venäjä pyrkii todistamaan mannerjalustarajatoimikunnalle Jäämeren mannerjalustansa ulkorajan sijaintia. Toimikunta hylkäsi Venäjän ensimmäisen esityksen vuonna 2001, koska sen mielestä Venäjä ei ollut toimittanut tarpeeksi tieteellistä tietoa esityksensä tueksi. Elokuussa 2015 Venäjä teki uuden esityksen, jota toimikunta parhaillaan arvioi.

Edellä kuvattu ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö arktisella alueella olisi myös turvallisuusuhkia. Venäjä on lisännyt sotilaallista läsnäoloaan omilla arktisilla alueillaan. Väitän kuitenkin, että tutkijoiden pitäisi keskittyä entistä ponnekkaammin arktisen alueen arkisiin turvallisuusuhkiin: perheväkivaltaan, nuorten miesten itsemurhiin, ihmiskuljetukseen ja ympäristöongelmiin.

Teoreettiset spekulatiot Venäjän aiheuttamasta turvallisuusriskistä eivät kosketa tavallisten ihmisten arkea samalla tavalla kuin arjen jokapäiväiset turvallisuusuhkat. Mielestäni meidän tutkijoiden tulisi keskittyä juuri arjen uhkien ratkaisemiseen yhteistyössä Venäjän kanssa. Toisaalta turvallisuusriskiä voidaan vähentää, kun jokainen arktinen maa keskittyy omiin uhkiinsa ja niiden poistamiseen.

” Tutkijoiden pitäisi keskittyä entistä ponnekkaammin arktisen alueen arkisiin turvallisuusuhkiin: perheväkivaltaan, nuorten miesten itsemurhiin, ihmiskuljetukseen ja ympäristöongelmiin.

TIMO KOIVUROVA Johtaja, Arktinen keskus

KAARINA MÄÄTTÄ:

MISTÄ PUHUTAAN KUN PUHUTAAN OPETTAMISESTA LAPIN YLIOPISTOSSA?

Kahviokeskustelun virtaa

Lapin yliopistokustannus 2015

M

illainen on hyvä opettaja, ja miten onnistua opetustyössä Lapin yliopistossa? Millaista keskustelua yliopiston opettajat, opiskelijat ja muu henkilökunta käyvät halutessaan hoitaa opetus- ja opiskelutehtävät hyvin? Miten valmistautua opettamiseen, ja miten menestyä sekä jaksaa vaativassa tehtävässä?

Kaarina Määttä kirjaa etsii vastauksia edellä mainittuihin kysymyksiin. Teos on kirjoitettu keskusteluvirtana, joka perustuu osin todellisiin tapahtumiin ja henkilöihin Kahvila Lovisassa. Keskustelu ilmentää yliopisto-opettajan arjen työn laaja-alaisuutta. Pääosaa esittävät kaksi yliopistolehtoria, joista toisella on vuosien kokemus yliopiston opetustyöstä ja toinen valmistele ensimmäistä lukuvuottaan. Puhevirran juoksu saa yllättäviäkin käänteitä, ja siihen osallistuu moni kahvilassa piipahtava Lapin yliopistoyhteisön jäsen.

Tekijän kommentti:

Olen ollut yliopiston opetustehtävissä kohta 40 vuotta ja koen, että yliopisto-opettajaan kohdistuu alati lisääntyviä vaatimuksia yhä useammalta suunnalta. Jotta yliopisto kykenee tuottamaan perusrahoituksen edellyttämän määrän tutkintoja ja enenevän määrän tutkimusta sekä vaikuttamaan yhteiskunnallisesti, opetus-, tutkimus- ja hallinto henkilökunta on lujilla.

Helpolla eivät pääse opiskelijatkaan. Heidän elämäntilanteensa vaihtelevat, ja useimmat kamppailevat opintopistekertymien kanssa kykenemättä täysipäiväiseen opiskeluun työn, perheen ja toimeentulokysymysten paineissa. Kirja tuo esiin, miten opettajat venyvät ja rakentavat opiskelijoille yksilöllisiä opintopolkuja – tähdäten hyvään opettajuuteen ja opiskelijatytyytyväisyyteen.

Kirja raottaa Lapin yliopiston opetustyön moniulotteisuutta. Se antaa myös välähdyksen opiskelijoiden opiskeluarjesta osoittaen yliopistoyhteisömme avoimen ja välittömän vuorovaikutuksen.

Pienen yliopistomme kodikas Lovisa-kahvio on kiinnostava kohta paikka, jossa jokainen yliopistolainen joskus piipahtaa. Osa kuvatuista keskusteluista ja tilanteista on todellisia, osa kuviteltuja. Jokainen Lapin yliopiston jäsen voi löytää paikkansa kirjan parittomilta sivuilta ja samalla saada vinkkejä opetustyön kehittämiseen kirjan parillisilta sivuilta.

KAARINA MÄÄTTÄ

MONIMUOTOINEN MEDIKASVATUS

Artikkelikokoelma
Kansallinen audiovisuaalinen
instituutti (KAVI) 2016

www.kavi.fi

Monimuotoinen mediakasvatus johdattaa lukijan mediakasvatuksen määrittelyihin, tarkastelee mediakasvatusta osana sivistystä, koulutusta ja osallisuutta. Se tarjoaa myös käytännöllisiä katsantokantoja mediakasvatukseen ihmisen koko elämänkaareissa.

Lapin yliopistosta teoksessa kirjoittavat Mediapedagogiikkakeskuksen johtaja, professori Heli Ruokamo, yliopistonlehtorit Päivi Rasi ja Hanna Vuojärvi, apulaisprofessori Pirkko Hyvönen sekä mediakasvatuksen alumni, jatko-opiskelija Lauri Palsa.

Teos soveltuu yliopistolliseksi ja ammatilliseksi opikirjaksi, mediakasvatusta työkseen tekeville ja kehittäville eri alojen asiantuntijoille sekä kaikille aiheesta kiinnostuneille.

lehtinurkka

KULTTUURINTUTKIMUS

Numero 32 (2015): 4

Mielen ja maiseman jälleenrakennus

Vieraileva päätoimittaja Marja Tuominen

www.kulttuurintutkimus.fi/lehti/
www.ulapland.fi/feeniks

Kulttuurintutkimus-lehden teemanumeron kirjoittajat keskittyvät Lapin sodan ja jälleenrakennusajan kokemushistoriaan. Artikkeleissa tarkastellaan aikakauden tai ajasta myöhemmin kirjoittaneiden kirjailijoiden tekstejä (Reino Rinne, A. E. Järvinen, Heidi Köngäs), voimalaitosrakentamisen seurauksia jokivartisten elämässä, lasten värikynistä lähteneitä ”murheen ja toivon kuvia”, Tervolan Varejoelle asettuneita Petsamon siirtolaisia ja muistin politiikkaa.

Lukijat saavat tietää kaipuusta kotiin ja maisemaan, siirtolaisten elämästä ”mettän korvessa”, kärsimyksen maasta, intohimosta ja kielletyistä suhteista, ympäristön yhtäkkisestä vieraudesta, touhukkaista lapsista kotiensa raunioilla. Artikkeleista avautuvat niin ylisukupolvinen kulttuurinen trauma kuin elämäntunteen jatkuvuus.

Kirjoittajat kuuluvat Suomen Akatemian rahoituksella tutkivan ”Feeniks – Taide ja kulttuuri osana Lapin sodan jälkeistä henkistä ja materiaalista jälleenrakennusta” -hankkeen ydinryhmään tai tutkijaverkostoon.

SANNA HYVÄRINEN 15.4.2016

Monta polkua johtajuuteen. Naisjohtajien urakertomuksia

Lapsuudenkodin ilmapiiri, aktiivisuus koulu- ja opiskeluaikana sekä myönteinen suhde työntekoon ovat osa naisjohtajuuden elämänkulkua. Johtajaksi kehittymisen polku alkaa jo lapsuudenkodista: Turvallinen kasvatustyyli, kotien tarjoamat oppimiskokemukset ja työlle omistautumisen painotus ovat avaimia johtajaksi kehittymiseen.

Naisjohtajien urakehityksissä esiintyi taito tehdä monta asiaa yhtä aikaa. Keskeisimpinä johtajuuden piirteinä he itse pitivät sinnikkyyttä, ripeyttä, rehellisyyttä, nöyryyttä, kykyä vastaanottaa ja työstää kriittikkiä, kohdata vastoinkäymisiä ja sietää yksinäisyyttä.

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

ANNELI HERMANOFF 1.4.2016

"Mukava mennä iloisella mielellä". Narratiivinen tutkimus kehitysvammaisten nuorten toisen asteen opinnoista

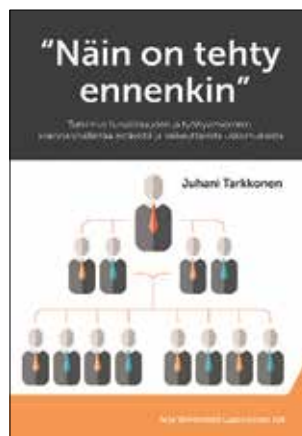
Kehitysvammaiset nuoret haaveilevat omasta elämästä, uusien asioiden oppimisesta, ammatista, työstä ja ystävistä. Yksilölliset tarpeet huomioiva koulutus, siirtymävaiheen yhteistyö sekä riittävät ohjaus- ja tukipalvelut tukevat näiden haaveiden toteutumista.

Oikeus toisen asteen koulutukseen ei kuitenkaan toteudu kehitysvammaisten nuorten kohdalla tasavertaisesti muihin ikätovereihin nähden. Lapissa tilannetta vaikeuttaa koulutuslavaihtoehtojen kapea-alaisuus, pitkät välimatkat ja riittämättömät tai kokonaan puuttuvat valvotut asunot.

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

JUHANI TARKKONEN 18.3.2016

"Näin on tehty ennenkin". Tutkimus turvallisuuden ja työhyvinvoinnin kokonaishallintaa estävistä ja vaikeuttavista uskomuksista

Suomalainen työhyvinvointi ja -turvallisuus on vailla kokonaishallintaa; tapauksia käsitellään yksittäisinä ongelmina ja hajanaisesti. FT, YTL Juhani Tarkkosen mukaan tämä koskee kaikkia toimialoja, ja syynä on organisatiososiaalisen tietämyksen heikkous.

Kansalliset toimijat käyttävät koulutuksen ja tiedotuksen välityksellä diskursiivista valtaa suhteessa tiedon tarvitsijoihin ja vastaanottajiin. Nykyinen esimieskeskeisyys, kuten esimiesvastuu, on niin ikään ongelmallinen, sillä työorganisaation laajuiset esikuva-, varmistus- ja ohjaustehtävät jäävät usein erittelemättä.

Työelämän jatkuvan muutoksen vuoksi tulisi myös työsuojelun perus- ja täydennyskoulutus uudistaa. Organisaatiosysteemiä ymmärtävälle teoreettiselle osaamiselle sekä yhteistoiminnan edellytysten ja esteiden ymmärtämiselle olisi suuri tarve.

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

ARJA KILPELÄINEN 18.3.2016

Teknologiavälitteisyys kylälaisten arjessa. Tutkimus ikääntyvien sivukylien teknologiavälitteisyydestä ja sen rajapinnoista maaseutusosiaalityöhön

Yhteiskunnan teknologisoituminen on muuttanut kylälaisten arkea voimakkaasti. Lapissa teknologiavälitteisyys kiinnittyy erityisesti tietoon, palveluihin ja yhteisöllisyyteen.

Hyvinvointipalveluja tuottavalta maaseutusosiaalityötä vaaditaan jatkuvasti muuttuvan teknologian myötä omaksumaan uusia välineitä. Teknologiavälitteisten palvelujen tarjoaminen sivukyliin edellyttää sosiaalityöntekijöiltä uudenlaista osaamista ja tietotaitoa, mikä tulisi myös koulutuksessa huomioida nykyistä peremmin.

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

ULLA-MAIJA LOUHELA 26.2.2016

Nuorten osallisuuskertomuksia Juopulin yhteisössä

Nuorten oleileva yhdessäolo ja leikillisuus ehkäisevät syrjäytymistä. Oleilevan yhdessäolon muotona leikillisuus johtaa yhteisössä ajattelu- ja keskustelutaitojen harjoittamiseen ja itsenäiseen, omaehtoiseen toimijuuteen. Kyse on osallisuuden kehittämisestä, joka parhaimmillaan siirtyy kädensijaksi myös myöhempään elämään.

Osallisuus yhteisössä merkitsee vaikuttamismahdollisuuksia, kuulluksi tuleamista ja tasavertaista keskustelumppanuutta sukupolvien välillä. Keskusteluyhteyttä vaalimalla myös aikuis- ja vanhusväestö voivat legitimoida nuoruutta yhteisön sisään.

KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA

Suomen Akatemialta rahoitusta profiloitumiseen

Suomen Akatemia on myöntänyt Lapin yliopistolle 843 000 euron rahoituksen yliopiston strategian mukaisen profiloitumisen vahvistamiseksi.

Haun toisella kierroksella Lapin yliopisto esitti Suomen Akatemialle Arktinen muotoilu ja taide sekä Pohjoinen politiikka ja arktinen hallinto -profiloistumistoimia, joilla toteutetaan Lapin yliopiston monitieteistä arktista ja pohjoista tutkimusohjelmaa.

Profiloistumiseen suunnattua rahoitusta myönnettiin yliopistoille ensimmäisen kerran viime vuonna. Lapin yliopisto sai tuolloin Suomen Akatemialta 2,1 miljoonaa euroa. Rahoituksella yliopisto käynnisti Arktiset oikeudet ja luonnonvarat sekä Arktiset alkuperäiskansat -profiloistumistoimet. Tuolloin kansainvälinen arviointipaneeli kiinnitti Lapin yliopiston osalta huomiota yliopiston pitkäjänteiseen strategiaan ja ehdotettujen profiloistumistojen yhteiskunnalliseen relevanssiin.

Lapin asiantuntijuus kysyttyä arktisissa asioissa

Lapin yliopiston Arktinen keskus on valittu toteuttamaan valtioneuvostolle päätöksentekoa tukevaa selvitys- ja tutkimustoimintaa kahden hankkeen kautta vuosina 2016–2019.

Arktinen keskus tarjoaa valtionhallinnolle tutkimustietoa arktisen alueen poliittisesta ja taloudellisesta tilanteesta sekä tukee Suomea arktisen politiikan painopisteiden määrittelyssä. Asiantuntija-apua ja Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta tukeva hanke alkoi maaliskuussa 2016, ja se jatkuu vuoteen 2019 saakka. Hanke toteutetaan yhteistyössä Ulkopoliittisen instituutin ja Suomen ympäristökeskuksen Merikeskuksen kanssa.

Toisessa hankkeessa tuotetaan oikeusvertaileva tutkimusraportti saamelaisia koskevien oikeuskysymysten ratkaisemiseksi. Tutkimus tuottaa tietoa, joka on hyödynnettävissä sekä ILO 169 -sopimuksen ratifiointissa että muissa saamelaisiin liittyvissä oikeuskysymyksissä, mukaan lukien valmis-teilla olevan pohjoismaisen saamelaissopimuksen eteenpäin viemiseen liittyvät kysymykset.

Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuus keväästä 2017 kevääseen 2019 on Lapille suuri mahdollisuus tuoda esiin alueen monipuolista arktista osaamista. Arktisen keskuksen koordinoiman, helmikuuhun 2019 jatkuvan Rovaniemi Arctic Spirit -hankkeen tavoitteena on nostaa Lapin ja sen toimijoiden arktista profiilia erityisesti elinkeinoelämän näkökulmasta ja vakiinnuttaa Lapin asemaa Suomen johtavana arktisena alueena.

Perinnetietoa päätöksenteon tueksi

Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa on käynnistynyt hanke, joka kartoittaa Käsivarren alueen saamelaisten maankäyttöön liittyvää perinnetietoa, jotta se voidaan paremmin huomioida luonnon monimuotoisuutta ja kestävä kehitystä sekä saamelaisten oikeuksia koskevassa päätöksenteossa.

Perinteiseen maankäyttöön liittyviä keskeisiä kysymyksiä ovat: millä tavalla maankäyttö on tärkeää eri vuodenaikoina, mitkä alueet ovat erityisen tärkeitä vuodentakaisessa ja millä tavoin maankäyttö tapahtuu sukuihin perustuviin yksikköjen, siidojen, toimesta. Lisäksi hankkeessa kerätään tietoa, joka liittyy saamelaisten historiaan, luontosuhteeseen, vallinneisiin arvoihin ja maan perinteiseen hallintaan.

Hanke toteutetaan yhdessä Metsähallituksen, paikallisen Akwé:Kon-ryhmän sekä paikallisten porosaamelaisten kanssa. Hanketta tukee Nesslingin Säätö.

MARKKU VIERELÄ

Porotalouden kannattavuutta parantavat sovellukset

Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa selvitetään, miten digitaalisia toimintaympäristöjä voidaan hyödyntää porotaloudessa.

Porotalouden digitalisoituminen -hankkeen tavoitteena on tukea porotaloutta tuottamalla tietoa jo käytössä olevista sovelluksista ja niiden tehokkaasta käytöstä sekä luomalla katsaus tulevaisuuden teknologisiin sovelluksiin ja työmenetelmiin.

Selvitystyö toteutetaan kirjallisuuskatsaus-ten, haastattelututkimuksen, kenttätutkimuksen ja osallistuvan havainnoinnin keinoin. Kenttätutkimuksessa toteutetaan kattava puhelinverkkojen peittävyysmittaus Kemin-Sompion paliskunnan alueella.

Arktinen keskus toteuttaa hankkeen yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen sekä Kemin-Sompion, Näkkälän ja Poikajärven paliskunnan kanssa. Hanketta rahoittaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitus.

Yliopisto kehittää Arktista pedagogiikkaa

Kasvatustieteiden tiedekunta ja Mediapedagogiikkakeskus ovat mukana keväällä 2016 käynnistyneessä Arktista pedagogiikkaa -hankkeessa.

Yliopisto on mukana hankkeessa testaamassa ja kehittämässä uusia pedagogisia ratkaisuja arktisten alueiden toisen asteen opetuskäyttöön. Tavoitteena on vahvistaa toimijoiden mediataitoja koulutusten, ohjauksen, yhteissuunnittelun ja -pilotoinnin avulla.

Uusien tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntävien ratkaisujen lähtökohtana ovat Pohjois- ja Tunturi-Lapin alueen pitkät välimatkat, harva asutus, arktinen luonto, saamelaiselinkeinot sekä saamelaiskulttuuri.

Hanketta koordinoi Saamelaisalueen koulutuskeskus, ja yliopisto toimii hankkeessa asiantuntijaroolissa. Hanke kuuluu Euroopan sosiaalirahaston Suomen rakennerahasto-ohjelmaan.

Rotuhygieniä innoittajana Suomen suurimpaan naismurhaan

Toukokuussa 1918 ammuttiin 218 naista ilman oikeudenkäyntiä Hennalan sotavankileirillä Lahdessa. Teloitetut naiset eivät olleet punakaartin johtotehtävissä, vaan rivisotilaita, ilmenee Lapin yliopistossa huhtikuussa tarkastetusta YTM Marjo Liukkosen lisensiaattitutkimuksesta.

Suomen sisällissodan päättyessä toukokuussa 1918 joutui Hennalan vankileirille Lahteen noin 13 000 punaista. Aiempi tutkimus on väittänyt naisvankeja olleen vain 341, todellisuudessa heitä oli jopa 2216.

Naisvangeista enemmistö oli Etelä- ja Lounais-Suomesta paenneita punasotilaiden aiteja, vaimoja ja tyttäriä. Joukossa oli myös erilaisissa avustavissa tehtävissä punakaarteissa toimineita naisia sekä 310 naispataljoonalaista.

On väitetty, että housuihin pukeutuneiden ja naispataljoonaan kuuluvien naisten teloitukset olisivat myytti. Marjo Liukkosen tuore lisensiaattitutkimus *Hennalan naismurhat 1918* kuitenkin osoittaa, että teloitukset ovat todella tapahtuneet ja murhatuista 218 naisesta pääosa oli juuri naissoilaita.

Oikeustieteilijöille näkyvyyttä Wienissä

Oikeustieteiden tiedekunnan edustajat osallistuivat helmikuussa 2016 Wienin ja Salzburgin yliopiston järjestämään vuosittaiseen oikeusinformatiikan kansainväliseen IRIS-konferenssiin. Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnasta puhujiksi konferenssiin kutsuttiin tutkija Juhani Korja ja opiskelija Helena Korja.

Juhani Korjan artikkeli *Identity Theft and The Finnish Criminal Code* julkaistiin konferenssijulkaisussa ja Jusletter IT -verkkojulkaisussa. Artikkelia valittiin 80 muun konferenssiin kirjoitetun artikkelin joukosta LexisNexis Best Paper Awardseissa kymmenen parhaan joukkoon. Juhani Korjan artikkelissa käsitellään syyskuussa 2015 voimaan tullutta identiteettivarkautta koskevaa uudistusta Suomen rikoslaissa.

Helena Korja oli ainoa opiskelija, jonka kirjoittama artikkeli *Digital inheritance in Finland* julkaistiin konferenssijulkaisussa ja Jusletter IT -verkkojulkaisussa. Lisäksi hän oli ainoa opiskelija, joka piti konferenssissa presentaation. Helena Korjan artikkelissa tarkastellaan vainajan digitaaliseen jäämistöön liittyvää Helsingin käräjäoikeuden ratkaisua vuodelta 2014 kolmesta näkökulmasta: henkilötietojen suoja, luottamuksellisen viestin salaisuus ja jäämistöoikeus.

Hannes Manninen selvittämään Lapin korkeakoulukonsernin toteuttamista

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt hallintotieteiden lisensiaatti, kaupunkineuvos Hannes Mannisen selvittämään korkeakoulujen rakenteellista uudistamista Lapin osalta. Selvitys valmistuu toukokuun lopussa.

Nykyisin Lapin korkeakoulukonsernin muodostavat Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin yliopisto. Yhdessä ammatillisen koulutuksen tarjoajien kanssa korkeakoulut ovat perustaneet kaksi yhteistä instituuttia: Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin ja Pohjoisen kulttuuri-instituutin.

Lapin korkeakoulukonserni on ollut edelläkävijä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyössä. Toiminnallaan se on osoittanut, että korkeakoulujen ja alueen elinvoimaisuutta voidaan tukea muodostamalla korkeakoulujen välisiä vahvoja liittoutumia.

Tavoitteena on, että korkeakoulujen hallinnollista ja toiminnallista synergiaa hyödyntämällä voimavaroja voidaan paremmin käyttää opetukseen ja TKI-toimintaan ja parantaa strategista päätöksentekoa. Lapin korkeakoulutoiminnasta tehtävässä selvityksessä huomioidaan jo tehdyt osake- ja muut ratkaisut.

Kotoutumista taiteen keinoin

Lapin yliopisto on käynnistänyt uuden hankkeen maahanmuuttajien ja kantasuomalaisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi taiteen keinoin. Hankkeen tavoitteena on vähentää rasisia asenteita ja tukea kaksisuuntaista kotoutumista.

Kolmevuotinen hanke yhdistää kuvataidekasvatukseen, soveltavan kuvataiteen ja sosiaaliryömen menetelmiä monialaiseen taitelijayhteistyöhön. Hankkeessa ovat mukana kuvataidekasvatukseen ja sosiaaliryömen oppiaineiden lisäksi Lapin taiteilijaseura ja Monitaideyhdistys Piste. Taiteilijaseurat vastaavat taidetyöpajojen organisoinnista ja toteuttamisesta, yliopiston toimijat toiminnan kehittämisestä ja arvioinnista.

Kuvataidekasvatukseen oppiaineen hallinnoima hanke on samalla myös kehittämistutkimus, jossa etsitään uusia taideperustaisia toimintamalleja. Tavoitteena on yhdistää sosiaaliryömen ja kuvataiteen menetelmiä kaksisuuntaisessa kotoutumisprosessissa. Hankkeeseen osallistuu myös opiskelijoita molemmista oppiaineista.

Hanketta rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

LähiTapiola Lapin hallituksen puheenjohtaja Mikko Kurtti ja toimitusjohtaja Marjatta Leiviskä toteavat, että yhtiö haluaa olla mukana edistämässä koulutus- ja tutkimusalojen sekä innovaatiotoiminnan vahvistamista. Yhtiön ja yliopiston yhteistyötä voitaisiin laajentaa esimerkiksi opinnäytetöihin: opinnäytetöiden aiheita on etenkin oikeustieteiden ja yhteiskuntatieteiden opiskelijoille.

LähiTapiola osallistui varainhankintaan

LähiTapiola Lappi on tehnyt 40 000 euron lahjoituksen Lapin yliopiston varainhankintaan. Lahjoituksesta puolet on suunnattu oikeustieteille ja puolet yhteiskuntatieteille.

Alueyhtiön palveluksessa on Lapissa yli kahdeksankymmentä finanssialan ammattilaista. Kolmasosa lappilaisista on yhtiön asiakkaina, lisäksi Lapissa on 4 800 yritysasiakasta ja 1 700 maatala-asiakasta.

Yhtiön johtotehtävissä työskentelee Lapin yliopistosta valmistuneita juristeja ja yhteiskuntatieteiden maistereita. Yhtiön kumppaneina on muiden muassa lappilaisia asianajotoimistoja, joiden työntekijät ovat valmistuneet pääsääntöisesti Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnasta.

– Yhtiömme lisäksi myös meidän asiakkaamme eli vajaa viisituhatta lappilaista yritystä tarvitsevat korkeasti koulutettua työvoimaa. Tästä syystä on tärkeätä, että meillä on Lapissa oma itsenäinen yliopisto, LähiTapiola Lapin hallituksen puheenjohtaja Mikko Kurtti sanoo.

Lapin yliopisto ja Dhakan yliopisto yhteistyöhön

Lapin yliopisto ja bangladeshilainen Dhakan yliopisto ovat solmineet koulutusta ja tutkimusta koskevan yhteistyösopimuksen.

Sopimuksen allekirjoittivat Lapin yliopiston vararehtori Jukka Mäkelä ja Dhakan yliopiston kamreeri professori Md. Kamal Ud-din Dhakan yliopistossa helmikuussa 2016.

Yhteistyö kohdistuu henkilöstö- ja opiskelijavaihtoon, tutkimukseen sekä seminaarien ja konferenssien järjestämiseen.

APURAHAT

APURAHA ARKTISEN POLITIIKAN TUTKIMISEEN

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt 16 000 euron apurahan Adam Stepienille EU:n arktista politiikkaa tutkivan väitöskirjan viimeistelyyn.

Stepien tekee väitöstutkimusta muun muassa siitä, miten Euroopan unioni voisi lisätä ymmärrystään arktisesta alueesta ja sen luovista käytännöistä sekä siten yhtenäistää menetelytapojaan aluelähtöisesti.

ANNA-LEENA MUOTKA

Rehtorin palkinto Nafisa Yeasminille

Tämän vuoden Rehtorin palkinto on myönnetty Arktisen keskuksen tutkija Nafisa Yeasminille hänen työstään maahanmuuton tutkijana ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Parhaillaan Yeasmin on mukana projekti-koordinaattorina ja tutkijana Foreign Lounge-hankkeessa, joka edistää ulkomaalaistaustaisten työnhakijoiden työllistymistä Lapissa. Euroopan tasolla verkostoitunut Yeasmin on suunnittelemassa myös pohjoisen maahanmuuttajatutkimuksen verkoston perustamista University of the Arcticiin.

Yeasmin on Lapin etnisten suhteiden neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, valtakunnallisen Etnisten suhteiden neuvottelukunnan jäsen sekä valtakunnallisen EU:n Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) seurantakomitean jäsen. Arktisten Maahanmuuttajien puheenjohtajana hän toimii kolmatta kautta.

Bangladeshista kotoisin oleva Yeasmin muutti Rovaniemelle vuonna 2006.

Mikko Ojanaho ja Ari Kunnari Vuoden Opettajiksi

Lapin yliopiston ylioppilaskunta on valinnut Vuoden Opettajiksi Mikko Ojanahon ja Ari Kunnarin. Ylioppilaskunta luonnehtii Ojanahoa ja Kunnaria rohkeiksi opetusmenetelmien kehittäjiksi.

Yliopisto-opettaja Mikko Ojanaho ja liikunnan didaktiikan yliopistonlehtori Ari Kunnari opettavat yhdessä liikuntaa kasvatustieteiden tiedekunnassa. Ylioppilaskunnan valintaperusteluissa heitä luonnehditaan nerokkaiksi, reiluiksi ja helposti lähestyttäviksi opettajiksi, jotka kehittävät jatkuvasti opetusmenetelmiään.

– Ojanahon ja Kunnarin tapa opettaa ja auttaa opiskelijoita ajattelemaan on monipuolista ja nerokkaasti piilotettu toiminnan taakse. Opiskelijat joutuvat siis kyseenalaistamaan ja pohtimaan toimintaa käytännönläheisen opetuksen kautta. Mikko ja Ari ovat kannustavia, ajattelevia, monipuolisia ja hyvin erilaiset oppijat huomioonottavia, perusteluissa todetaan.

Ylioppilaskunta toivoo, että tämän vuoden valinta rohkaisee myös muita opettajia kokeilemaan rohkeasti opettamista yhdessä toisen opettajan kanssa.

Irja-Kaisa Lakkala vuoden alumniksi

Lapin yliopiston alumnitoimikunta on valinnut Vuoden alumniksi kasvatustieteen tohtori, rehtori Irja-Kaisa Lakkalan. Lakkala toimii Sodankylässä Aleksanteri Kenan yhtenäiskoulun rehtorina.

Valintaperusteluiden mukaan Irja-Kaisa Lakkala on vauhdittanut Lapin yliopiston alumnitoiminnan käynnistymistä ja kehittymistä muiden muassa esittelemällä toimintaa erilaisissa tilaisuuksissa. Lisäksi hän on opastanut ja kannustanut yliopiston kasvatustieteilijöitä opinnäytetöissä ja aineistojen keruussa. Ison koulun rehtorina hän on vahvistanut nuorison keskuudessa myönteisestä ja houkuttelevaa kuvaa Lapin yliopistosta korkeimpana opinahjona.

Lakkala on ensimmäisiä Lapin korkeakoulun kasvatustieteen opiskelijoita. Hän valmistui kasvatustieteen maisteriksi luokanopettajan koulutusohjelmasta vuonna 1988. Hänen väitöskirjansa vuonna 2011 käsitteli Sodankylän oppikoulujen kehitystä vuosina 1943–1972.

Irja-Kaisa Lakkala on syntynyt ja käynyt koulunsa Sodankylässä.

Timo
Koivurova

Ihmisoikeuspolitiikan
asiantuntijaverkostoon

Ulkoministeriö on kutsunut Lapin yliopiston Arktisen keskuksen johtaja Timo Koivurovan asiantuntijaksi Ihmisoikeudet ulkopoliitikassa -verkostoon. Uusi verkosto käsittelee ihmisoikeuskysymyksiä osana Suomen ulkopoliitikkaa ja antaa tukea ja palautetta ihmisoikeuspolitiikasta.

Verkosto koostuu 21 asiantuntijasta, ja sen jäsenet ovat keskeisiä ulko- ja yhteiskuntapolitiikan asiantuntijoita, ihmisoikeus- ja muiden kansalaisjärjestöjen johtajia sekä yliopistojen edustajia.

Tuula
Linna

Lainsäädännön
arviointineuvostoon

Valtioneuvosto on nimennyt Lapin yliopiston prosessioikeuden professori Tuula Linnan lainsäädännön arviointineuvostoon toimikaudelle 15.4.2016–14.4.2019. Neuvoston asettaminen perustuu pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan.

Arviointineuvoston tarkoituksena on parantaa hallituksen esitysten vaikutusarvontien laatua ja yleisemmin lainvalmistelukulttuuria. Toiminnan käynnistyessä neuvosto keskittyy hallituksen esitysluonnosten taloudellisten vaikutusten (julkinen talous ml. kuntatalous, yritykset ja kotitaloudet) arviointeihin.

PALKITTUJA

Marja Tuomiselle Lapin maanpuolustusyhdistyksen palkinto

Kulttuurihistorian professori Marja Tuominen on palkittu ansiostaan Lapin maanpuolustusyhdistyksen palkinnolla. Yhdistys kiitti Tuomista siitä, että hän on valtakunnan tasolla nostanut tietoisuuteen Lapin sodan merkitystä ja lappilaisten ihmisten kokemuksia sodasta selviytymisestä.

Tuomisen ansiona palkinnon saajana pidetään hänen laaja-alaista työtään kulttuurihistorioitsijana: hän on tutkinut muun muassa rovaniemeläisten sotilaitten ja siviilien, miesten, naisten ja lasten kokemuksia talvi-, jatko- ja Lapin sodan aikana ja sotien jälkeen.

Tuomisen tuotantoon sisältyy myös teos *”Me kaikki ollaan sotilaitten lapsia”*, aiheenaan sukupolvihegemonian kriisi 1960-luvulla. Lisäksi Tuominen johtaa Lapin yliopiston kärkihanketta *”Feeniks – Taide ja kulttuuri osana Lapin sodan jälkeistä henkistä ja materiaalista jälleenrakennusta (2011–2017)”*.

Alumni Ville-Petteri Määtälle Kuvajournalismi-palkinto

Lapin yliopiston tuore alumni Ville-Petteri Määtä on voittanut opiskeluaikanaan tekemällään dokumentilla Kuvajournalismi 2015 -palkinnon multimedia-sarjassa.

Määtän opiskeluaikanaan tekemä *The Shopkeeper* lyhytdokumentti kertoo tarinan pornokauppias Carl-Erik "Kalle" Flinckistä. Kalle jatkaa elämäntyötään eläkeiän täyttymisestä huolimatta, jottei tarvitsisi jokaista senttiä niin tuumia, kuten hän dokumentissa ilmaisee.

Tuomaristo kiitti Ville-Petteri Määtän työtä kuvaustyylistä, mutta erityisesti siitä tavasta, jolla hän tuo päähenkilöä esille ja käsittelee dokumenttinsa aihetta.

Kuvajournalismi-kilpailun voittajat julkistettiin helmikuussa 2016.

hiutaleita

KALLE LAMPELA

Kuvataiteen yliopistonlehtori,
taiteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

” Valtiojohtoinen ohjaus vaikuttaa taiteen sisältöihin, muotoihin ja toimintatapoihin.

ANNA-LEENA MUOTKA

HYÖTYÄ TAITEESTA

Taiteen hyötyarvo ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus ovat vakioaiheita kulttuuripoliittisessa keskustelussa. Suomen kulttuurirahasto jakoi viime vuonna taidetta hoitolaitoksiin -apurahana 660 000 euroa. Myös taiteen edistämiskeskuksen eli Taiken visuaalisten taiteiden toimikunnan apurahalomakkeissa on alettu kysellä taideprojektien yhteiskunnallisen vaikuttavuuden perään.

Nykyinen välineellinen ymmärrys taiteen hyötyarvosta perustuu työelämälähtöisiin ja ekonomistisiin periaatteisiin, jotka nousivat esiin jo vuosituhannen vaihteessa vyörytyissä taiteen ja kulttuurin vientihankkeissa.

Viimeaikaisiin keskusteluihin on tultu pitkälti erilaisten Eu:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamien hoivaan ja hyvinvointiin liittyvien hankkeiden kautta, joita on toteutettu esimerkiksi Lapin yliopistossa, Lahden ammattikorkeakoulussa ja Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskuksessa.

Soveltavan taiteen ja hyvinvointidiskurssin keskeisin toimeenpanija on kuitenkin opetus- ja kulttuuriministeriö. Periaatteita esitellään ministeriön julkaisuissa, joiden viesti kuuluu: ”Tavoitteena on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kulttuurin ja taiteen keinoin sekä osallisuuden lisääminen yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasoilla.”

Taiteesta ja kulttuurista on siis saatava hyvinvointia erilaisin lakisääteisin ja muunlaisin toimenpitein. Ymmärrys siitä, että hyvinvointi ja onnellisuuden siemenet piilevät taiteessa ja kulttuurissa ei mahdu hyvinvointidiskurssin ja hoivaparadigman sisälle. Taiteilijoiden omillaan toteuttamat teokset jäävät vähempiarvoisiksi, koska niiden orientaatio ei ole ensisijaisesti tuottaa hyvinvointia vaan taidetta. Se, että taide tarjoaa kokemuksia, elämyksiä ja voimaa ilman erityisiä ohjelmia ja hankkeita, on taiteilijoille itsestään selvää.

Edesmenneessä Neuvostoliitossa valtion ohjaus koski taiteen kokonaisvaltaista – eli sisältöjen ja muotojen – ohjausta siten, että kokeellinen ja liian itsenäinen taide ajettiin marginaaliin. Myös 2000-luvun Suomessa valtiojohtoinen ohjaus vaikuttaa taiteen sisältöihin, muotoihin ja toimintatapoihin. Tuloksena syntyy nykyaikaisen taiteen kaltaista sosiaalista utilismia tai intressitaidetta, toisin sanoen palveluja, jotka on tilattu tai suunnattu ennalta sovittuihin päämääriin.

Hyötyparadigman rinnalla Suomessa koulutetaan kuitenkin yhä taiteilijoita tekemään ”vain” taidetta. Myös apurahoja jaetaan edelleen taiteilijoille ja taidejärjestöille ilman kytköstä hyvinvointituotto-ohjelmaan.

10.12.2015 päivätty Taike-tiedote oli otsikoitu: ”Taiteen rahoituspäätöksiä tekevät arvostavat itsenäistä ajattelua ja uusia avauksia”. Tiedotteesta todettiin: ”Apurahapäätöksiä arvioivat taiteilijat ja asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että taiteen on oltava ensisijaisesti vapaata sekä määrittelyiltä että poliittisilta tarkoituksiltaan. Vertaisarvioijien mielestä taiteella ei pidä olla velvoittavia tehtäviä: taide voi vaikuttaa talouteen, työllisyyteen tai terveyteen, mutta sen ei tarvitse.”

Yliopiston kesäinfo

Päärakennus ja F-osa ovat suljettuina 24.6.–14.8.2016 välisen ajan.

Tarkemmat aukioloajat sekä ravintoloiden aukioloajat osoitteesta:

www.ulapland.fi/kesa2016

Avoin
yliopisto

Ennakkotietoa Lapin yliopiston avoimen yliopiston lukuvuoden 2016–17 tarjonnasta

Avoin yliopisto tarjoaa kasvatustieteiden, oikeustieteiden, taiteiden ja yhteiskuntatieteiden tiedekuntien opintovaatimusten mukaisia opintoja sekä kieli- ja menetelmäopintoja. Koulutustarjonnassa on valinnanvaraa aina kasvatustieteiden ja oikeustieteiden ja kuvataiteista hallintotieteisiin sekä puheviestintään.

Opinnot ovat kaikille avoimia opintoja iästä, pohjakoulutuksesta ja tavoitteista riippumatta. Voit opiskella yliopiston tutkintoihin kuuluvia yksittäisiä opintojaksoja tai kokonaisuuksia. Opintoja järjestetään lähiopetuksena Rovaniemellä, verkko-opintoina sekä useissa oppilaitoksissa ympäri Suomea.

Lisätietoa syksyllä alkavista opinnoista

www.ulapland.fi/avoin • P. 040 484 4495 • avoin@ulapland.fi

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
PL 122 | 96101 ROVANIEMI

Sopimus 881414

Lapin yliopisto
toivottaa
työntekijöilleen,
opiskelijoilleen ja
yhteistyökumppaneilleen
hyvää kevättä
ja kesää!

TERVETULOA AVAJAISIIN!

Lapin yliopiston lukuvuoden 2016–17 avajaiset
5.9.2015 klo 12

Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi